Otuz ikinci sene. Sayı: 4510 — 154

Tasviri Efkâr

MÜSTAKİL YEVMÎ GAZETE

Telefon: 20520
Telg. Tasviriefkâr İstanbul

Çarşamba 9 Birinciteşrin 1940

Sayımın bütün yurtta bir günde başarılması sosyal birlik ve çalışmanın en güzel bir belgesi olacaktır. Bu büyük günde devletin buyuruklarına hepimiz uymalıyız.
Başvekâlet İstatistik Umum Müdürlüğü

Evde bir kez öleceğine, yabanda bin kez öl!
Türk Ata Sözü
(Şerhi 2 nci sahifemizde)

Alman ordusunun Rumen askerlerine ders vereceği bildirilmektedir. Resmimiz, Antonesko iktidarı ele geçirmeden, Rumen Lejyonerlerinin millî kıyafetlerile Bükreşte resmigeçit yaptıklarını göstermektedir

Esnaf bankası işi ne hale girdi?

Tasfiye heyeti alacakları takip için para bulamıyor, kimse bu işle meşgul değil, ortada kaybolan hakları kim tahsil edecek?

Bir zamanlar dedikodusu bütün memleketi sarmış olan Esnaf bankası işi, bugün eski bir hanın duvarları örümcekli bir odasında unutulmuş bulunuyor.

Bu dört duvar arası yüzlerce senet, dava dosyası ve eski defterler artık bir mezardan başka bir şey değildir.

Tasfiye heyeti de dağılmış

Banka işlerinin beş senedenberi tasfiyesine çalışan heyetten bugün biri avukat Fuat Şükrü ve diğeri de bankanın hissedarlarından olmak üzere Zühtü isminde bir zat kalmıştır. Bunlar da gönüllü olarak ve icap ederse üste para da vererek bugüne kadar çalışmakta devam etmişlerdir. Diğer iki avukat, para alamadıklarından, işlerinden çoktan ayrılmışlardır. Tasfiye faaliyetine alacaklı olanlardan da alâka gösteren yoktur.

Bu seneki umumî heyet toplantısı için üç defa davet yapılmış ve hiçbirisine bir tek kişi gelmemiştir. Şimdi dördüncü bir davet yapılacaktır. Bankanın alacaklarını mahkeme ve İcra yolile tahsil için icap eden masraf temin edilememektedir. Tasfiye heyetinin on parası yoktur.

Tasfiye heyetinin geri kalan âzası bundan sonra işe devam edemiyeceklerini söylemektedirler.
(Devamı sahife 4, sütun 1 de)

Kendisi gibi müşterilerini de bedbaht eden eski esnaf bankasının binası (şimdiki Halk Sandığı)

Günün yazısı

Umrandan evvel irfan lâzım!

Yazan: *Ebüzziya Zade*
VELİD

Millî varlığın manevî temelleri fazilet ve feragat ise, maddî temelleri de içtimaî muavenet müesseseleridir. Muavenet müesseselerinin başında da hastahaneler ve talebe yurtları gelir.

Meşrutiyeti ilân ettiğimizdenberi geçen otuz iki sene zarfında en ziyade ihmal ettiğimiz bu maddî temellerden biri de talebe yurtlarıdır. Halbuki meşrutiyetin ilânını müteakip en ziyade üstüne düştüğümüz veya daha doğrusu üstüne düşmüş gibi göründüğümüz işlerden biri de maarif işlerimizdi.

Şu otuz iki sene zarfında bilhassa matbuatta, maarifimizi ilerletmek lüzumuna dair ne kadar yazımız çıktı, (irfan ordumuz) gibi icat ettiğimiz tabirleri ne kadar çok kullandık. Fakat millî maarifi tekâmül ettirmek, hele hakiki irfan ordusu yetiştirmek hususunda elzem olan vasıtalardan bazılarını vücude getirmek değil, hattâ bunları yapmayı hatırımıza bile getirmedik.

Yalnız Umumî Harp esnasında Evkaf Nazırlığında bulunmuş olan Hayri Efendi merhum, Evkafta birçok hayırlı işler yaptığı gibi, bir de Gedikpaşada talebe yurdu binası inşa ettirmiye teşebbüs etmiş ve hattâ bu binanın temellerini bile attırmıştı. O temeller ve üstüne kurulacak olan muhteşem binanın taşları, zannederiz hâlâ oralarda metrûk ve meyus duruyorlar. Hayri Efendi gibi dürüst ve lüzumlu iş görmek hususunda nadir yetişen bir devlet adamını, o zamanın hükümeti, çocukça bir fikir ihtilâfından dolayı istifaya mecbur etmişti. Sonra Malta macerasında beraber bulunarak ahlâkî meziyetlerini bir daha yakından görüp takdir etmek fırsatını bulduğumuz o kıymetli vatan evlâdı bir müddet daha işbaşında kalmış olsaydı, hiç şüphesiz şimdi dört vakıf hanının yanında, namını bir kat daha rahmet ve hayırla yâda vesile olacak bir de mükemmel talebe yurdu vücude gelmiş bulunurdu.

Hayri Efendi merhumun bu teşebbüsü istisna edilirse, şimdiye kadar hiçbir Maarif Nazırının veya Vekilinin İstanbulda bir talebe yurdu tesis etmenin fevkalâde ehemmiyetini uzaktan, yakından takdir eylemiş ve esbabına teşebbüs etmiş olduğunu görmedik.

Kısmen de hatırat kabilinden olan bu satırları yazmamıza ise, şimdiki Maarif Vekili Hasan Âli Yücel'in bu mühim işi düşündüğüne ve hattâ Aksarayda yangın apartımanlarını alarak talebe yurdu yapmak istediğine dair geçenlerde gazetelerde okuduğumuz haber sebep oldu.

Bu haberi okuduğumuz vakit ne kadar inşirah duyduğumuzu tarif edemeyiz. Eğer Hasan Âli Yücel bu işi başarır ve irfan müştakı olan binlerce, hattâ on binlerce gencimizin İstanbulda barınacağı bir yurt yaptırmıya mu-
(Devamı sahife 3, sütun 4 de)

Rumen orduları

Alman idaresisi altında

Times'e göre

Rumanya istiklâlini kaybetti

Londra, 8 (A.A.) — Reuter bildiriyor:

Dün akşamki Londra gazeteleri, «petrol kuyularını sabotaja karşı himaye için bir fırka kadar Alman askerinin Rumanyaya gelmiş olduğu» hakkında Amerikan membalarından verilen sansasyonel haberleri, büyük manşetler altında neşretmişlerdir.

Ancak dün akşam üzeri Bükreşten gelen Reuter telgrafı, hiçbir Alman kıtasının henüz Rumanya arazisine gelmemiş bulunduğunu, fakat bu Alman kıtalarının pek yakında gelmelerine intizar edildiğini, fakat herhalde bunların petrol kuyularını mu-
(Devamı sahife 4, sütun 2 de)

Başvekil Dr. Refik Saydam Hataydan Ankaraya döndü

İskenderun, 8 (A.A.) — Başvekil Dr. Refik Saydam, beraberlerinde Vali Sökmensüer, Komutan Şükrü Kanatlı ve Parti müfettişi Balıkesir Saylavı Fahrettin Tritoğlu olduğu halde saat 18 de şehrimize gelmişler ve Ankaraya müteveccihen yollarına devam etmişlerdir.

Başvekil giderken istasyonda bir kıta asker selâm resmi ifa etmiş ve kalabalık bir halk kütlesi ve mektepliler tarafından alkışlanarak uğurlanmışlardır.

Vali, Komutan, vilâyet hududuna kadar kendilerine refakat edeceklerdir.

Sakarya vapuru limanımıza geldi

Mürettebat, geminin geçirdiği macerayı anlatıyorlar

Limanımızdan İskenderuna giderken Akdenizde İtalyan donanması tarafından tutularak Leros adasına götürülen ve uzun müddet orada alıkonulduktan sonra serbest bırakılan Sakarya şilebi, hayli meraklı maceralar atlattıktan sonra dün sabah limanımıza gelmiştir.

Geminin mürettebatı, başlarından geçen heyecanlı maceraları dün bir muharririmize şöyle anlatmışlardır:

«— 31 Temmuz günü İzmirde Çamaltı tuzlasından tuz yükliyerek İskenderuna hareket etmiştik. Seyahatimiz iyi geçiyordu. İstanköy açıklarında Çatallar mevkiine geldiğimiz sırada birdenbire karşımıza bir hücum botu çıktı. İtalyan bayrağını taşıyan bu tekneden işaretler yapılıyor, fakat biz bunlardan bir şey anlamadığımızdan, yolumuza devam e-
(Devamı sahife 2, sütun 5 de)

Ağaç dikme mükellefiyeti mecburiyet haline konuyor

Meclise sevkedilmek üzere yeni bir lâyiha hazırlanıyor

Memleketimizin en zengin orman mıntakalarından İçelden Namrun yaylâsı

Ankara, 8 (Telefonla) — Hükûmet, memleketin ağaçlanması için çok mühim bir kanun lâyihası hazırlamaktadır. Bu lâyiha ile, Türkiye, sekiz muhtelif orman mıntakasına ayrılmaktadır.

Bu mıntakaların, coğrafî vaziyetlerine ve toprak şartlarına göre, ağaçlanmaları hususunda tedbirleri ihtiva eden kanun, vatandaşlara ağaç dikmelerini bir mükellefiyet ve mecburiyet halinde vermektedir.

Orman İdaresinin tayin edeceği mıntakalarda, tarlaları biribirinden
(Devamı sahife 2, sütun 3 de)

Tekzib edilen havadis

YENİ BİR BALKAN ANTANTI

Mihverin, Türkiye hariç olmak üzere, Bulgaristan, Rumanya, Yugoslavya ve Yunanistandan müteşekkil yeni bir Balkan Antantı kuracağı haberini Roma tekzib etti.

Roma, 8 (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor: Bazı İngiliz gazeteleri, mihverin Türkiye hariç tutularak Bulgaristan, Rumanya, Yugoslavya ve Yunanistandan müteşekkil yeni bir Balkan antantı kurmıya karar verdiklerini neşretmişlerdir.

Roma salâhiyettar mahfilleri bu haberin baştan başa uydurma ve asılsız olduğunu beyan etmektedirler.

Bulgaristanda yabancı teşekküller lâğvediliyor

(Yazısı Sahife 3 sütun 1 de)

İngilterede itimadınefs

Churchil tehdit ediyor

Hitler ve Mussolini, hiç bir tehlikeye maruz olmadıklarını zannettikleri zaman, rüyalarında görmedikleri hâdiselerle karşılaşacaklardır.

Londra, 8 (A.A.) — İngiliz Başvekili Churchill, Avam Kamarasında şu beyanatta bulunmuştur:

Hitler, 7 Eylûlde şehirlerimizi hâk ile yeksan edeceğini bildirmişti. O zamandanberi bu zalim maksadını başarmıya çalıştı.

Almanların kısa sahalı pike bombardıman tayyareleri 10 A-
(Devamı sayfa 3, sütun 7 de)

S. Rusya ile Amerika müzakerede

Dün Vaşingtonda büyük siyasî faaliyet oldu

Vaşington, 8 (A.A.) — Reuter: Sovyet Rusya Büyük Elçisi Oumanski dün akşam Hariciye Nazır muavini Sumner Welles ile bir görüşme yapmıştır. Bu suretle yazın yapılmış olan diplomatik konuşmalara ânî olarak yine başlanmıştır.

Bu ziyaret Vaşingtonda, Sovyet Rusyanın belki de üç taraflı paktı tasvip etmemekte olduğu hissini uyandırmıştır.

Oumanski'nin ağustos ayı zarfında, Rusya ile Birleşik Amerika arasındaki münasebetlerin iyileşmesi için, Welles ile bir kaç görüşme yapmış olduğu hatırlardadır. Fakat bu müzakereler şimdiye kadar durdurulmuş bulunmaktaydı.

(Devamı sayfa 3, sütun 6 de)

Harp vaziyeti

Berlin paktından ve Brenner görüşmesinden sonra harp vaziyetinde neler görebiliriz?

Yazan:
Eski Ordu Kumandanlarından
Emekli General
Ali İhsan Sâbis

Mihver devletleri Berlin paktile, aralarındaki işbirliği ve anlaşma bağlarını askeri bir ittifak şeklinde iyice perçinlediler. Avrupada, Asyada ve Afrikada cereyan eden harpler artık biribirlerine bağlanmış oldu; iş dünya harbi şeklini aldı. Bugünkü tekmil siyasî vaziyetlerle harp vaziyetleri yekdiğerinden ayrılmaz bir surette birleştiler.

Mihver devletleri, kendilerini alâkadar eden bütün meselelerde anlaşarak hayat sahalarını, nüfuz mıntakalarını tanzime muvaffak olduktan sonra işi, askerî ittifaka döktüler.

27 eylülde Berlinde aktedilen bu ittifaktan sonra Alman Führerile İtalyan Duçesi, 4 birincitesrinde Brennerde üç saatten fazla görüştüler. Alman Genelkurmay reisi Mareşal Keitel'in de bu görüşmede hazır bulunması ve
(Devamı sayfa 3, sütun 2 de)

Hava harbi şiddetlendi

Alman zayiatı ağır

İngilizler Berlin ve civarını, Almanlar Londra ve yakınlarını bombaladılar. İngilterede tayyare imali için 7 milyon sterline yakın iane toplandı

Londra, 8 (A.A.)— İngiliz tayyareleri pazartesi - salı gecesi Berlin mıntakasının askerî hedeflerine hücum etmişlerdir. Bu arada Almanyanın muhtelif kısımlarındaki münakalât vesaitine, Manş limanlarile işgal altındaki tayyare meydanlarına bombalar atmışlardır.

Berlin, 8 (A.A.) — Dün gece İngiliz tayyareleri Berlin üzerine hücumlar yapmışlar, birçok yer-
(Devamı sayfa 3, sütun 2 de)

Şark vilâyetlerinde

Tasviri Efkâr

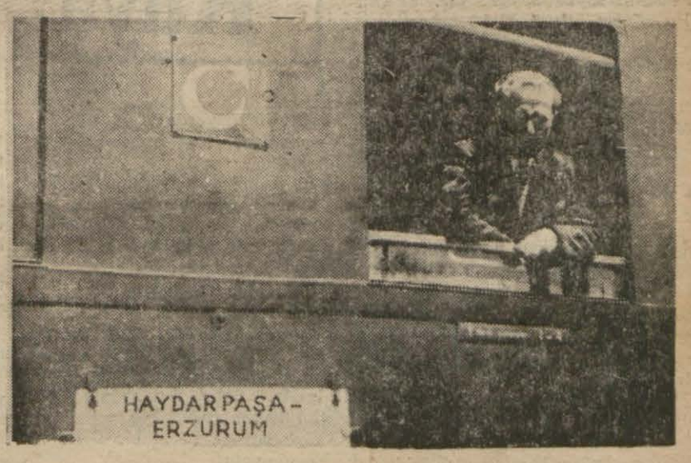

ERZİNCAN'ın yeni kuruluşunu, şarkın gözbebeği ERZURUM'u ve Karadeniz sahillerinin incileri TRABZON ve SAMSUN'u, KANDEMİRİN

Bugünkü MISIR

— 18 —

Fransızlar, Mısıra yerleşemediklerine daima yanmışlardır ve her zaman, herkesten, hele İngilizlerden fazla Mısırı hak etmiş olduklarını iddia edip durmuşlardır...

Mısır ve Napoleon

Herriot ile bir mülâkat

YAZAN: *Kandemir*

Fransızlar Mısıra yerleşemediklerine daima yanmışlardır. Ve her zaman, herkesten, hele İngilizlerden fazla Mısırı haketmiş olduklarını iddia edip durmuşlardır.

Mısırı ziyarete gelmiş olan meşhur Fransız Parlâmentosu Reisi Herriot bir gün, Kahirede görüşürken bana şöyle sormuştu:

— Yukarı Mısırda ne kadar kaldınız?

— On gün kadar...

— Oralarda en ziyade nazarı dikkatınizi celbeden ne oldu?

— Herşey... Asvan barajları, eski saraylar, mezarlar, kitabeler...

— Başka, başka?

Ve cevap vermeme meydan bırakmadan devam etmişti:

— Köylüler arasında da dolaştınız tabiî... Onları iyice tetkik ettinizse görmüşsünüzdür elbet ki, aralarında o iklimin mayasından olmıyan bambaşka tipler vardır: Sarışın, mavi gözlü... Avrupalıya benziyen insanlar. İşte bunlar, tek tük te olsalar, Napolyon ordusunun ahfadıdır...

Napolyon Mısırdan ayrılalı 140 sene olduğu için bu iddiaya inanmamak için ortada ciddî bir sebep yoktur. Fakat bunun övünülecek nesi var?

Herriot ise, bu fikirde değildi:

— Bugünkü Mısırı doğuran Fransızlardır, diyordu. Mısıra iki büyük baş gelmiştir. Biri İskender, öbürü de büyüklükte onun eşi olan Napolyondur. Zira İngiltereye Hindistan yolunu kapamak maksadile ehramların dibinde karargâh kuran Napolyon, sade Mısırı fethetmekle kalmamış, oraya medeniyet de getirmiştir. Hattâ 35 bin kişilik ordusunu Abukir limanına çıkarmış olan 300 parçalık filosunun Amiral Nelson tarafından imha edilmesinden sonra bile, Mısırda bir nevi esir vaziyetinde kaldığı halde, Napolyon oradan hiç ayrılmamak niyetinde olan bir insan gibi medeniyet yolunda çalışmaktan bir lâhza bile fariğ olmamıştır.

Napolyon Mısıra bir ordu ile beraber o zamanki Fransanın Monge, Berthollet, Geoffroy Saint-Hilaire gibi tanınmış âlimlerini de getirmiş ve bunlarla Mısır enstitüsünü kurmuştu. Napolyonun Mısıra getirdiği 160 ilim ve san'at adamı arasında musikişinaslar, ressamlar, hattâ moda mütehassısları bile vardı. Buna «Seyyar bir ansiklopedi» demek, hiç te hata olmaz.

Kahirede Enstitünün ilk içtimaında hazır bulunan Napolyon, o gün Mısırın dirilmesi, canlanması ve tam manasile Avrupalılaşması için neler istediğini anlatırken, yeni mektepler açılarak halkın okutulmasından başlamış, ekmek pişirilmesinden, Nil suyunun temizlenmesine kadar yapılması lâzım olan herşeyi bütün teferrüatile izah etmişti.

Onun böyle geniş bir programsızlık içinde çalışmasını hoş görmiyen arkadaşları vardı: Bilhassa meşhur Kleber «Yarını düşünmeden, günü gününe ve çok hesapsız, acele gidiyoruz» sözlerile Napolyonu tenkit ettiği zaman, şu cevabı almıştı: «Tarihle oynıyan bir baş yavaş hesaplara esir olamaz!»

Napolyon asker ve ilim ordusile Mısırda yerleşerek bütün islâm âleminin hamısı olmak arzusundaydı.

Kendimi tutamamıştım:

— Tıpkı Sinyor Mussolini gibi...

Herriot piposunu, o kendine mahsus babacan halile eme eme gülümsemişti:

— Hayır.. demişti, aradaki bir buçuk asrın, milletlerin hayatında akla, havsalaya sığmaz mühim değişiklikler yaptığını inkâr etmiye kadir değilz. Eğer İngilizler kat'i bir karar ve azimle müdahale etmemiş olsalardı, Napolyon o zaman meramına erebilirdi.

— Fransızların Mısırdan uzaklaşmalarını sade İngilizlerin azmine mi atfediyorsunuz?.

Ne demek istediğimi anlıyan muhatabım, birdenbire çok samimi bir tavra bürünerek, omuzumu avuçlamış ve:

— Ah Klemanso... Daha doğrusu ah bizimparlâmento boğuşmalarımız... demiş ve Fransanın, fırka kavgaları içinde hatiplerin oynadığı mühim ve ekseriya menfi roller yüzünden neler kaybettiğini uzun uzadıya izah ettikten sonra yine Napolyona dönmüştü:

— Gözlerimle görüyor gibiyim: Mısıra veda edeceği günlerde, Kahiredeki malikânesinin bahçesinde Mısırdaki metresi Madam Poline son sözlerini söylüyor. Yüzbaşı Foresin karısı olan bu dilber kadın, âşıkını kaybeden her kadın gibi yeisten halkedilmiş bir insan halinde erirken, ona: «Ey benim Kleopatram, diyor, biraz gül ki, beni çağıran ana vatana ben de bir parça güler yüzle gidebileyim. Zaten sen de yakında oraya gelecek.. ve biliyorsun Jozefinin yerine geçeceksin!» Biraz ötede, hurma fidanlarının etrafında toplanmış olanlar arasında ise, bu sözleri hiç işitmedikleri halde, içlerinden duymuş gibi olanlar vardı. Bunlardan Kleber, imparatora işittirmemek için arkadaşlarına eğilmiş ve «Gitsin, gitsin, demişti, gitsin, çünkü burada hiçbir iş görmüyor, Fransada ise hepimizi kurtarabilir.» İşte dönüp dolaşarak geldiğimiz netice budur: Biz Fransızlar, bu cennet gibi diyarı, kendi kendimizi kurtarmak için feda ettik. Kendi kendimizi, kendi kendimizden kurtarmak için...

Amma, yine buradayız... Çünkü Mısırın en büyük başı Mehmet Ali Mısırı bugünkü hale getirmek için yaptıklarını, hep Napolyonun gösterdiği yoldan yürümekle yapabilmiştir. Afrikanın köşesinde bir Avrupa olan bugünkü Mısırı yaratan ilham kaynağı biziz. Bundan dolayı da Mısır ve Mısırlı bizi çok sever.

(Devamı sahife 4, sütun 1 de)

Rakamlar Konuşuyor

Yabancı memleketlerde Türkler

Yabancı memleketlerde yaşıyan Türklerin sayısı, bizim, millî vahdetimiz ve birliğimiz bakımından, mem nun olacağımız rakamları ihtiva eder. Bütün dünyada, yaşıyan Türk tebaasının sayısı 233.128 dir.

Bu mevzu üzerindeki rakamlar, bizi hayrete düşürebilir: En çok Türk tebaası yaşıyan memleket neresidir, bilir misiniz? Arjantin... Arjantinde 64.369 Türk tebaası bulunmaktadır. Ondan sonra 45.387 rakamile Birleşik Amerika geliyor. Daha sonra 36.119 kişi olarak Fransa, dördüncü olarak 25.885 Türk tebaasile Sovyetler Birliği, beşinci olarak 22.373 kişi ile Yunanistan ve altıncı olarak ta 9284 Türk tebaasile Mısır, yedinci olarak 9152 Türk tebaasile Suriye gelmektedir.

Bir de en az Türk yaşıyan memleketleri verelim: Siyamda yalnız bir tek Türk tebaası vardır. Yeni Zelandada 2, Portekizde 4, Maverayi Erdünde 4, Hindiçinide 2, Danimarkada 3, Estonyada 3, İsveçte 10, Letonyada 4 Türk tebaası vardır.

Yalnız bu rakamlar, «Türkiye Cümhuriyeti tebaası» olan vatandaşlara aittir. Millî hudutlarımız dışında yaşıyan bütün Türkler ise, son

Kömürlerin navlun tarifesi

Komisyon yarın Ankarada toplanacak

Zonguldaktan memleket limanlarına nakledilecek kömürlerin navlun tarifelerini yeniden tesbit edecek komisyon yarın Ankarada Münakalât Vekâleti Müsteşarı Nami'nin reisliğinde toplanacaktır.

Komisyona, şehrimizden iştirak edecek olan Ticaret Odası mümessili Rıza Sadıkoğlu ile armatörler birliği mümessili Alı Sohterik dün Ankaraya gitmişlerdir. Yeni tarifeler, önümüzdeki ay tatbik edilecektir. Ücretlerin kış mevsimi dolayısile bir miktar yükseltileceği tahmin edilmekte - dir.

Adliyede:

★ *BİR MUHTEKİR MANAV MAHKÛM OLDU* — Büyükderede manavlık yapan Koço, biber ve domates üzerinde ihtikâr yapmak suçundan Asliye Altıncı Ceza mahkemesine verilmişti. Dün, Koçonun muhakemesi bitirilmiş, suçu sabit görülerek 25 lira para cezasına mahkûm olunmuştur.

★ *SAATİ GÖRÜNCE DAYANAMAMIŞ* — Şaban adında on beş yaşında küçük bir çocuk, dün ustası badanacı Ahmetle, Çarşıkapıda Maide adında bir kadının evine badana yapmıya gitmiş, bir aralık salondaki masa üzerinde bulunan 40 lira kıymetinde bir kol saati çalmıştır.

Şaban saatin kıymetinden bihaber olduğundan götürmüş, Tacettin adında birisine 60 kuruşa satmış, yakalanmıştır.

İkinci Sulh Ceza mahkemesine verilen çocuk, bir ay hapse mahkûm edilmiş, çocuktan saati 60 kuruşa alan Tacettin ise, çocuğun kendisine «Annemindir» diye sattığı için beraet etmiştir.

★ *MÜŞTERİSİNİ DÖVMÜŞ* — Geçenlerde Yenikapıda gazinocu Şükrü, gazinosuna sarhoş olarak gelen bir müşteriyi dövmüş, yakalanarak Üçüncü Sulh Ceza mahkemesine verilmişti.

Dün Şükrünün muhakemesi bitirilmiş, bir ay hapse ve dövdüğü müşteriye de 10 lira tazminat ödemiye mahkûm olunmuştur.

Temenniler

Vatandaş, polis memuruna derdini anlatamazsa kime anlatsın?

Matbaamızda çalışan bir işçinin başından şu hâdise geçmiştir: Şikâyetini ağzından naklediyoruz:

— Pazar günü akşamı matbaada çalışırken, refikamın birdenbire hastalandığını telefonla haber verdiler. Gece saat 10 a doğru Üsküdarda Zeynepkâmil hastanesi karşısındaki evime yetiştim. Derhal bir doktor getirttim. Doktor hastamı muayene etti ve lâzımgelen ilâçları yazdı. Vakit gecikmiş olduğu ve ben de oraya yeni taşınmış bulunduğum cihetle bir açık eczane aradım. Muhtelif semtlerde bir saatten fazla dolaştıktan sonra, nihayet Üsküdar merkezine müracaate mecbur oldum. Karşıma 31/123 numaralı memur çıktı. Kendisine derdimi anlattım ve nöbetçi eczaneyi lütfen bildirmesini rica ettim. Memur, bunun üzerine fena halde kızdı ve bana şu cevabı dürüşt bir halde verdi:

— Hangi eczanede nöbetçi olduğu yazılıysa, o eczaneye müracaat edersin...

Biz, yukarıda geçen hâdiseyi nakletmekle iktifa ediyoruz. Memurların vatandaşlara şefkatle muamele etmeleri hakkındaki tamimlere rağmen ve ıztırap çeken bir vatandaşın derdine koşmak polisin vazifesiyken yukarıda numarası yazılı memurun bu tarzdaki hareketi tuhafımıza gitti.

Kıymetli polis müdürümüzün nazarı dikkatini celbederiz.

Mevsimin ilk bol balığı dün çıktı ve ilk ihracat yapıldı

Palamut bollanmıştır. Bu mevsimin en çok balığı dün tutulmuş ve ilk ihracat da dün yapılmıştır. Dün doksan bin çift palamut tutulmuş ve 7,5 ile 9 kuruş arasında satılmıştır. İhracat Yunanistana olmuş, Yunan balık gemilerinden beşi palamut yüklü olarak Pireye hareket etmişlerdir.

Tedbirsizlik faciası

Patlamamış bir bomba yüzünden bir genç öldü

Yalova kazasına tâbi Kadıköyünde feci bir kaza olmuş, iki çocuktan biri ölmüş, diğeri ağır surette yaralanmıştır.

Kadıköy sakinlerinden Ferhat ile arkadaşı Ali Rıza, evlerinin önündeki arsada oynarlarken, yuvarlak bir gülle bulmuşlar ve alarak uzun atma müsabakası yapmıya başlamışlardır. Bir iki attıktan sonra, esasında bir bomba olan bu demir parçası birdenbire infilâk etmiş ve 15 yaşındaki Ferhadı ölü olarak yere serdiği gibi, Ali Rızayı da ağır surette yaralamıştır.

Yalova Müddeiumumisi Şükrü tahkikata elkoymuştur.

Almanlar bazı maddelerimize talip oldular

Almanlar, tüccarlarımıza müracaat ederek dövizle pamuk, zeytinyağı, fındık, tütün ve diğer maddeler almak istemişlerdir. Bu hususta temaslar yapılmaktadır. Ayrıca, tüccarlarımız, bu şekilde ihracata müsaade edilip edilmiyeceğini öğrenmek için alâkadarlara başvurmuşlardır.

Dün ilk defa olarak Bağdattan Basra demiryolile memleketimize 3500 kilo sığır derisi gelmiştir. Bunu diğer partilerin takip edeceği haber verilmektedir. Piyasada sığır derisi üzerinde büyük bir buhran olduğundan, bu vaziyet piyasada iyi tesir yapmıştır. Buhran yüzünden mezbaha derileri 35 kuruştan 105 kuruşa çıkmıştı.

Şehrimizdeki birlikleri teftiş

Ticaret Vekâleti Müfettişlerinden Atıf şehrimize gelmiş ve ithalât, ihracat birliklerinde teftişlere başlamıştır. Bu teftişlere bazı şikâyetlerin sebep olduğu ileri sürülmektedir.

GÖRÜŞLER ve DÜŞÜNÜŞLER

Harp zayiatı

Geçen büyük harpte verilen zayiat korkunç bir yekûn tutuyordu. Harp yüzünden ölenlerin sayısı 38,208,686, yaralıların sayısı da 21,219,452 ye varmış, şöyle böyle elli milyona yakın insan ya ölmüş, yahut zedelenmişti. Bu yekûndan Fransaya isabet eden hisse 1,357,800 ölü ve 4,266,000 yaralı idi. Geçenlerde bir ajans telgrafı Fransızların bu defa verdikleri zayiatın 100,000 den ibaret olduğunu bildiriyordu. Bundan, Fransanın geçen defa verdiği zayiata göre bu defaki zayiatın pek ehemmiyetsiz olduğu anlaşılıyor.

Gerçi bu defa Fransa bir sene bile harp etmedi ve bu müddetin en büyük kısmını da Maginot hattına sığınarak hareketsiz bir halde geçirdi. Fakat bu defaki harpte insan zayiatının geçen harpteki zayiat ile kıyas kabul etmiyecek derecede olduğunu gösteren daha başka deliller vardır. Meselâ, bugünkü harbin bütün şiddetine göğüs geren İngilterede harp zayiatı geçen harbe nisbetle ancak 13 de bir nisbetindedir. Mister Churchill, dün söylediği nutukta bu noktayı da tebarüz ettirmiştir.

Bundan, bugünkü harbin eskisi kadar insan mahvetmediği anlaşılıyor.

Fakat bu böyle olmakla beraber, bugünkü harbin insanlara verdiği ıztırap da çok yamandır. Hele insanlara yüklediği masraf, son derece müthiştir. Milletlerin bütün maddî kaynakları, bütün iktısadî kudretleri, bütün sanayi müesseseleri geceli gündüzlü harp faaliyetine inhisar ediyor ve bütün bunların verimi, bugünkü harbin kör iştihasını doyuramıyor.

Bunun neticesi, İngiltere, geçen büyük harpte uğradığı insan zayiatının on üçte birine uğramakla beraber hergün dokuz milyon İngiliz lirası sarfediyor ve bu dokuz milyon İngiliz lirası ile harbin hergünkü gıdasını temin etmiye çalışıyor.

Bu dokuz milyon İngiliz lirasının nasıl toplandığını, nasıl harcedildiğini gözönüne getirirsek, harbin geçirmiş olduğu tahavvülü de kavramış oluruz.

Elhasıl insanlar, bu defa insan canını eskisi kadar israf etmiyorlar, fakat insanların bütün sâyini ve sâyinin bütün mahsulünü harbe verdikten başka, maddî ve manevî varlıklarını geceli gündüzlü müthiş tehlikelere maruz bırakarak yaşatıyor ve sinirleri ile kafaları fena halde yıpranıyor. Bu yıpranmanın ne netice vereceği harp sonunda anlaşılacaktır. Çünkü o zaman Avrupanın korkunç sinir buhranlarına uğrıyan insanlar yurdu olmasından, yâni bir tımarhaneye dönmesinden bihakkın korkuluyor.

SÜHA SÂKIP

Pamuk ipliği tevziatı bir elden yapılacak

Bugün İktısat Vekilinin riyasetinde bir ictima yapılıyor

Şehrimizde bulunan İktısat Vekili Hüsnü Çakır'ın reisliğinde bugün Mıntaka İktısat Müdürlüğünde bir toplantı yapılacaktır. Bundan sonra pamuk ipliği tevziatının bir elden ve Sanayi Birliği tarafından yapılması kararlaşmıştır. Bu hususta bugün lâzımgelen tedbirler alınacaktır.

Sümerbank fabrikası ve diğer hususî iplik fabrikaları bundan sonra Sanayi Birliğinin müsaadesile, gösterdiği miktar üzerinden ihtiyaç sahiplerine iplik verecekler - dir. Böylece bazı kimselerin iplik spekülâsyonu yapmasına mâni olunacaktır.

AÇIK MUHABERE:

Balıkesirde avukat Hasan Celâl Yılmaza:

Şikâyet mektubunuz ait olan makama gönderilmiştir.

Vecizelerin Şerhi

Evde bir kez öleceğine, yabanda bin kez öl!

TÜRK ATA SÖZÜ

Evinizde, aileniz nezdinde küçük düşerek, haysiyetinizi ve aile reisi sıfatile otoritenizi kaybederek manen ölmek, ölümlerin en feciidir. Çünkü bu ölümle, bütün bir aile başsız kalır, öksüz olur ve bu başsızlık ve öksüzlük yüzünden, belki de sapıtır ve sürünür. Onun için Türk ata sözü: «Evde bir kez öleceğine, yabanda bin kez öl» diyor. Çünkü yabanda, ev dışında düşen her insan kalkabilir ve hayat mücadelesinde bir kere mağlûp olursa, bir kaç kere de devrilip muvaffak olarak kendini harimindeki toplar. Fakat aile harimindeki mevkiini muhafaza edemiyen bir insan, bu mevkii bir daha ele ge-

Ağaç dikme mükellefiyeti

(1 inci sahifeden devam)

ayıran hudutlar ağaçlı olacaktır. Biribirine komşu olan arazi sahipleri, müşterek olan hudutları nisbetinde sınırlarına ağaç dikmiye mecbur olacaklardır.

Lâyiha, Ziraat Vekili Muhlis Erkmenin, Orman Umum Müdürlüğünde riyaset ettiği son toplantılarda kat'î şeklini almıştır.

Belediyeler hududu içinde olan bahçeli evlerde de ağaçlama mecburî olacaktır. Lâyiha, Meclisin teşrin devresi toplantılarına yetiştirilecektir.

Kanunun tayin ettiği ağaçlamaları yerine getirmiyenler için para ve hapis cezaları konulacaktır.

Hukuk Fakültesinde bazı imtihanların günü talebeye vaktinde bildirilmemiş

Üniversitede hukuk fakültesi son sınıfının icra - iflâs dersinin ikmal imtihanı dün yapılmıştır. İkmal imtihanlarının gününü talebeye lâakal iki üç gün evvel haber vermek mutad iken her nedense icra - iflâs imtihanının dün yapılacağı ancak evvelki gün öğleden sonra ilân edilmiştir. Bu dersten ikmali bulunan talebeler, arkadaşlarının alelâcele kendilerine haber göndremeleri sayesinde imtihana gelebilmişler, bir kısmı da dün sabah imtihanlarının gününü öğrenmek için uğradıkları fakültelerinde imtihanlarının başlamış bulunduğunu hayretle görmüşlerdir.

Talebenin müşkül vaziyetini takdir eden profesör Mustafa Reşit dün geç vakte kadar fakülteden ayrılmıyarak talebenin kararı haber alıp imtihana yetişebilmelerini beklemiştir. Ancak bu sayede talebe imtihanı kaçırmamak imkânını bulabilmişlerdir.

Aktör Bürhanettin jübilesi

Dün gece san'atkâr uzun uzun alkışlandı

Bürhanettin Tepsi jübilesi dün gece saat 21 de Şehir tiyatrosu komedi kısmında büyük bir muvaffakiyetle yapılmıştır.

Jübileyi, Şehir tiyatrosu sanatkârlarından İsmail Galip açmış ve Bürhanettinin Türk tiyatrosuna olan hizmetlerinden ve şahsiyetinden bahsetmiştir. Bu arada eski bir hatırasını anlatan Galip, sözü Ertuğrul Muhsinin tiyatroya intisabına getirerek demiştir ki:

«— 32 sene evvel bir gün Tepebaşı tiyatrosunda Bürhanettin, Abdülhak Hâmidin bir eserini oynuyordu. Tiyatronun dip tarafında bir sıra üzerinde iki mektepli genç, temsili heyecanla seyrediyorlardı. Bunlardan biri Muhsindi. İki genç o anda bu sanate girmeyi kararlaştırmışlardı. Muhsin, o günden 15 gün sonra ayni sahnede Bürhanettinle beraber temsilde oynadı.»

Galip, bundan sonra edib İzzet Melihin jübile için yazdığı bir yazıyı okumuştur. Müteakıben Bürhanettin ve eşi, Abdülhak Hâmidin Eşberinin ikinci perdesini temsil ederek çok alkışlanmışlardır.

Daha sonra Seniye Tepsi, şark dansları ve köçek dansı yapmış, Bürhanettin, Hâmidin Fıntın piyesinden gemi sahnesini canlandırmıştır.

Şehir tiyatrosu artistleri tarafından Yalı Uşağı komedisinin iki perdesi temsil edilerek jübileye nihayet verilmiştir.

Sovyet Rusya ile Amerika müzakerede

(1 inci sahifeden devam)

Vaşington, 8 (A.A.) — Uzakşarktaki vaziyet dolayısile dün aVşingtonda büyük bir diplomatik faaliyet hüküm sürmüştür. İngiliz Büyük Elçisi Lord Lothian, Hariciye Nazırı Hull ile görüşmüştür. Hariciye Nazır muavini Sumner Welles, Vichy hükûmeti Büyük Elçisi Haye'i kabul etmiştir. Bahriye Nazırı Knox da Birleşik Amerika donanması Başkumandanı Amiral Richardson'a ziyaretini iade eylemiştir. «Donanmaya müteallik mutad müzakereler» diye tavsif edilen bu görüşme, pek tabiî olarak Pasifik denizi meseleleri hakkında cereyan etmiştir.

Sakarya vapuru limanımıza geldi

(1 inci sahifeden devam)

diyorduk. Fakat bir müddet sonra birdenbire bir torpido peyda oldu ve ne olduğumuzu anlamadan kurusıkı bir top sesi kulaklarımızda gümledi. Derhal durduk.

Hücum botu yanımıza yaklaştı. Kumandanı ile bir nefer vapurumuza çıkarak derhal telsiz dairesini işgal ettiler. Telsiz memurunu çıkardılar. Gemide ne olduğunu sordukları zaman, yalnız tuz olduğunu söyledik. Halbuki tuzdan başka 300 ton bakır da vardı. Arama yaparak, tuzların altından bakırları buldular. Bizi de muhafazaları altında Leros adasına götürdüler. Adada büyük bir yokluk vardı. Bir haftalık erzak olarak 100 kilo ekmek istediğimiz halde ancak 10 kilo francala verdiler.

Adada kaldığımız sırada adanın arka sahillerinden müthiş top sesleri geliyordu. Sonradan, İngiliz donanmasının adayı bombardıman ettiğini öğrendik. Tayfamızı adaya çıkarmadılar. Nihayet Romadan, serbest bırakılmamız için emir geldiğini söyliyerek hazırlanmamızı bildirdiler. Ayni zamanda da civarın mayn tarlaları ile kaplı olduğunu söyliyerek yanımıza bir balıkçı gemisi verdiler. Fakat bizi zikzak yollardan geçiren geminin dönüşte dosdoğru adaya gittiğini gördük. Bu suretle yolumuza devam ederek İskenderuna kadar gittik ve limanlardan yüklediğimiz 2400 tonluk nohut, susam, zeytinyağı ve buğdayla İstanbula geldik.»

Edebî Roman — *Tefrika: 24*

Rüya Gibi

Yazan: M. B. S.

«Sabri bağırıyordu:

«— Seniye! Koş! Anneme bir şey oldu, koş!

«Ben sesimi çıkarmadım. Sabri köşeyi dönerek evin kapısını hızlı hızlı çaldı. Basmacının gelini hep susmamı işaret ediyordu. Sabri kapıdan çekilince, ben, telâş içinde:

«— Ne oldu kadıncağıza?... Ne yapsak?... diyordum.

«O sırada komşudan gürültüyü duyan ev halkı da geldi, hep beraber koştuk, baktık ki zavallı halama nüzül inmiş. Sabri ortalarda yoktu. Bekçiyi hekim çağırmıya yolladık.

Seniye burada derin bir nefes aldı. Yorulmuştu.

— Kâfi, dedim, yoruldunuz yine, ben de meraktan dalmışım.

— O kadar yorulmadım, dedi, bitakle içimde bir rahatlık hissediyo-

Hikâyesine ertesi gün devam etmesini rica ederek ayrıldım. Bütün bunları dinlemek değil, yazmak bile beni yormuyor. Bu defterin başına hastalığımın mukaddemesini de ilâve edersem tam bir roman olabilir. Uyku gözlerimden akıyor.

7 Temmuz 1937
İstanbul

Bu sabah ablamdan bir telgraf aldım. Salıya geliyor.

Ameliyatın bu hastalığa verdiği yalancı şifayı bilirim. İnsan âdeta hiç hasta olmamış gibidir. Şimdi ben de öyleyim. Mükemmel yiyip içiyor, geziyorum. Ne bulantı kaldı, ne sancı. Arkadaşların tavsiye ile gönderdikleri tek tük hastalara da bakıyorum. Bu sabah bir konsültasyona gittim. Öğle yemeğini Beyoğlunda ye-

bünyesi var. Hastalık nadir vakalarda tesadüf edilen bir çabuklukla tevakkuf devresine girdi. Muayenemi bitirdikten sonra:

— Fakat bir röntgen lâzım. Yarın sizi götüreyim, bir filminizi aldıralım, dedim.

Sonra oturdum:

— Hikâyenize devam ediniz, dedim.

— Bugün bitireceğim, dedi, ihtimal ki teferruatı sizi sıkar...

— Hayır, hayır, katiyen...

— Teferruat anlatılmakla bitmez ki... Hele insanın her an değişen hislerini hatırlaması kabil mi?... Zaten halama nüzül indikten sonra evin içinde sessiz ve hâdisesiz bir mezar hayatı başladı. Düşününüz geceleri bir petrol lâmbasının zar zor aydınlattığı basık tavanlı, yarı karanlık, kasvetli bir odayı. Köşede bir yer yatağı (çünkü halamı oradan yukarıki odasına çıkaramadık) lâkırdı söyliyemiyen, «va, va, va...» gibi sesler çıkaran bir yatalak kadın. En küçük şeylere müteessir olarak ağlar. Nüzül nedir, size anlatmıya hacet yok. Benim de zavallı kadına bakmam i-

— Ya Sabri ?

— Ah, o çocuk, o garip, o anlaşılmaz çocuk! Annesinin başına bu felâketi getirdikten sonra birdenbire kuzu kesildi, melek kesildi. Sanki hiç o değil, Aman Allahım, nasıl da değişiyor! Bambaşka bir adam: Görseniz ne terbiyeli, ne fedakâr... Paralanıyor, paralanıyor. Annesi için canını verecek. Hekimden hekime koşuyor, gece yarılarına kadar annesinin başucundan ayrılmıyor. Bana da kaç defa özür diledi:

«— Seniye, kardeşim, beni affet! dedi. Ben hastayım. Arada bir kendimi kaybediyorum. Annemin başına da bu felâketi ben getirdim. Kafamı taşlara çarpıp paralamak istiyorum.

«Ve ağlıyordu. Adeta ona acıdım, elimden geldiği kadar teselli vermiye mecbur oldum.

«Ah, o evdeki hayatım... Ah, o hasta kadının ağlamaları, inlemeleri ...Ah, o mahalle, o sokak, O... O... Anlatamam... Şimdi başıma bir yığın tarif edilmez hatıra, intıba hücum ediyor... Kadıncağız biraz iyileşir gibi olmuştu. Dili çözülmüştü.

oldu. Mahalleli: «Ölse de kurtulsa..» diyordu.

Seniye durdu, gözleri dalgın, düşündü ve devam etti:

«—Uzatmıyayım, nihayet, bir sene kadar sonra, kadıncağız öldü. Ben de liseden şahadetnamemi yeni almıştım. Anadoluda bir muallimlik alıp artık İstanbuldan ayrılmayı düşünüyordum. Fakat Sabri ellerime sarıldı:

«— Seniye, bu felâketimde beni yalnız bırakma... Biliyorsun ki ben hasta bir adamım, huyumu bilmiyen insanlarla yaşıyamam, hiç değilse bir iki ay benimle beraber otur! dedi.

Eve ihtiyar bir komşu kadını da hizmetçi diye almıştı. Ben onun teklifini reddetim. Fakat ayaklarıma kapandı, yalvardı, yalvardı. Hayatımda bana bu kadar yalvarıldığını ilk defa görüyordum. Dayanamadım. Zten tatildi. Maarif Vekâleti beni bir yere tayin etse de mektepler açılıncıya kadar beklemiye mecburdum. Kaldım. Aman görseniz bana Sabride ne muamele! Ne incelik! Evet, bu çocuk, istediği zaman çok inceydi. Tekrar bana kendini ısındırdı.

GÜNÜN AKİSLERİ

Rumanya'da Alman askerleri

Rumanyadaki vaziyet süratle inkişaf ediyor. Geçen pazar Bükreşte memleketin hâkimi ve yegâne siyasî teşekkülü Demir muhafızlar tarafından yeni rejimin otuzuncu gününü tes'it için büyük tezahürat yapılmıştı. Yüz bin Demir muhafızın iştirak ettiği bu nümayişte Alman ordusu ve Alman gençliği mümessilleri de hazır bulunmuşlardır.

Bu suretle Rumanyadaki yeni rejimin ve âzasının çoğu Demir muhafızlardan mürekkep olan yeni hükûmetin Almanyaya merbutiyeti barizr bir surette gösterilmiştir. Ertesi günü Rumen ordusunu yeni baştan tensik ve Alman ordusu usulünde teşkili için heyetler halinde değil, kıtalar halinde Alman zabit ve efradının gelmekte olduğu haber verilmiştir.

Bu gelen kuvvetlerin işgal mahiyetinde olduğu zehabına düşen Amerikalı gazetecilerin işaa ettikleri haberler Londrada ve bütün dünyada büyük bir heyecan ve alâka uyandırmıştır. Almanların doğrudan doğruya memleketi işgal için gelmedikleri, Macaristan tarafından bunların transit olarak geçmesine müsaade edilmiş olmasından anlaşılıyor.

Binlerce Alman zabit ve müsellâh askerin, Rumen ordusunun talim ve terbiyesini deruhte etmeleri, fiilen iki ordunun birleşmesi mânasını ifade ettiğinden, işgalden ziyade bu işbirliği, siyasî noktadan ehemmiyeti haizdir.

Balkan antantı ve Rumanya

Rumanya daha evvel mevzii mahiyetteki bütün uhudu feshederek hareketinde serbest kalmıştı. Bu uhudun biri da Balkan antantı idi. Balkanlarda siyasi değil, iktısadi birlik kalmadığı ve binaenaleyh Balkan iktısat konferansının artık toplanmıyacağı, yalnız Bükreşte değil, Belgratta dahi teyit edilmektedir.

Rumanyanın mevzii taahhüt ve anlaşmalarına nihayet vermesi, en ziyade Bulgaristanda memnuniyet doğurmuştur.

Şimali Balkan devletleri dahilî ve haricî siyasetlerini mihver devletlerinin umde ve istikametlerine tedricen uydurmaktadırlar. Bu cümleden Yugoslavya, kendi tebaasından bulunan Yahudilerin tasarruf, ticaret ve hattâ tahsil hukukunu son derecede tahdit etmiştir.

Yugoslavyanın arkasından Bulgaristan da Yahudilerin hukukunu tahdit eden kanunlar hazırlamaktadır. Macaristan dahi millî sosyalist partisinin tekrar faaliyete geçmesine müsaade etmiştir. Hattâ bu parti, kendisine fikir ve içtihad cihetinden yakın ve mütabih diğer partiler ile birleşerek Parlamentoda mühim bir unsur halini almıştır.

Avrupanın cenubu garbisinde ahvalin bu suretle inkişafı İngilterede ehemmiyetle takip edilmektedir. Çünkü Almanya, İngiliz nüfuzunu bertaraf etmek iddiası ile her tarafta tesir yapmıya çalışmaktadır. İngilterede politika adamları arasındaki son mübahaselerin başlıca mevzularından birini de bu vaziyet teşkil ediyor.

M. ALTAY

Bulgaristanda yabancı teşekküller lâğvediliyor

Sofya, 8 (A.A.) — Bulgar Nazırlar Meclisi, millî müdafaaya müteallik bir kanun lâyihası hazırlamıştır. Yakında Sobranya Meclisine tevdi edilecek olan bu lâyiha başlıca şunları ihtiva etmektedir:

1 — Bütün memleket dahilinde gizli ve yabancı teşekküllerin lâğvi ve menedilmeleri,

2 — Yahudi ırkına mensup Bulgar tebaasının hukuklarının tahdidi,

3 — Milliyet ve hükûmet aleyhine yapılacak propagandalar hakkında tedbirle ittihazı.

Yugoslavyada Alman dostluğu

Belgrad, 8 (A.A.) — Avala ajansı bildiriyor:

Yugoslavya Kral Naibi Prens Paul'ün refikası Prenses Olga, dün öğleden sonra, Besarabyadan Almanyaya hicret etmekte olan Almanlar için Belgradda tesis olunan konak kampını ziyaret etmiş ve kampta, Alman elçisi Von Heeresle refikası ve kamp kumandanı tarafından karşılanmıştır. Refakatinde damdonörü, yaveri ve saray mareşal muavini bulunan Prenses Olga, kampın bütün tesisatını gezmiş ve bilhassa seyyar hastaneyle alâkadar olmuştur.

Alman ve Yugoslav kızılhaçları âmetlerini takmış bulunan Prenses

Harp vaziyeti

(1 inci sahifeden devam)

Duçenin İtalyan orduları başkumandanı sıfatını haiz olması, bu görüşmede askerî vaziyetlerin de tetkik olunduklarına delâlet eder.

Berlin paktının metni ilân edildiği cihetle onun hakkında tetkik ve tahlil yapmak mümkün olmaktadır. Fakat Brenner görüşmesinde hazır bulunmamış olanların bu hususta mütalea yürütmeleri boşuna yorulmak olur.

Berlin paktının en mühim tesiri Amerikanın vaziyetinde vukua gelecektir. Birleşik Amerika Devletlerinin İngiltereye olan meyli ve yardımı karşısında mihver devletlerinin ne düşündüklerini gösteren bu pakt, Amerikanın herhangi bir sebeple harbe girmesi halinde mihver devletlerinin alacakları vaziyeti vuzuhla göstermektedir. Birleşik Amerikada iki zihniyet çarpışmaktadır. Biri İngiltereye, harbe girmeksizin her nevi yardımı yapmaktır. Diğeri de bu yardımı yapmakla beraber, harbe girerek İngilterenin mağlûp olmasına meydan vermemektir.

İngiltere ve Fransa, Avrupadan Amerikaya gelecek tehlikelere karşı, Birleşik Amerika Devletlerinin ileri karakolları mesabesinde telâkki olunmaktaydı. Fransanın mağlûp olması, Amerikalıların gözlerini daha çok açmış ve İngiltereye yardım hususlarını daha ziyade arttırmıya sebep olmuştu. Amerikalılar bu yardımlarla hem para kazanıyorlar ve hem de kan dökmeksizin ve masraf yapmaksızın kendilerini şarktan gelecek tehlikeye karşı korumak çaresini temin ediyorlardı; bu meyanda tekmil şimalî ve cenubî Amerika kıtasına tamamen hâkim olmak ve Avrupalıların bu kıtadaki müstemlekelerini yavaş yavaş ele geçirmek maksadına doğru emin bir surette ilerliyorlardı.

Bu çeşit faaliyetten memnun olan Amerikalılar, İngiltereye yardım için harbe girmiye sebep ve lüzum görmüyorlardı. Bugünkü vaziyetin geçen harpte, 1917 ve 1918 senelerindeki vaziyete benzemediği âşikârdır; o zaman Fransada harbeden itilâf devletlerine fiilen yardım zarurî ve faideliydi. Bu yardımla Almanları Fransadan tard ve mağlûp etmek mümkün olacaktı. Bugün böyle bir vaziyet yoktur. İngiltereye gönderilecek bir Amerika ordusu henüz bulunmadığı gibi, olsa da İngilterede mevcut vaziyeti bu ordu değiştiremez; diğer taraftan Amerikan donanması ve hava kuvvetleri bugün artık kendisine pek lâzımdır; çünkü gözünü şarka çevirince Amerikayı arkasından vurmıya hazır bir Japonya vardır. Geçen harpte Japonya, kendi saflarında Amerika ve İngiltereyle beraberdi. Berlin paktından sonra Amerika, İngiltere lehinde Avrupadaki harbe müdahaleye kalkarsa, Japonya Uzakşark sularındaki her şeyi eline geçirebilir. Berlin paktı bu tehlikeyi tamamen vazıh bir surette meydana koymuş olduğundan Amerikanın Avrupa harbine müdahalesi ihtimali daha zayıf bir hale gelmiştir. Amerika Harbiye Nazırı Albay Knox, 5 birinciteşrinde irad ettiği bir nutukta (Bize taarruz edilirse kendimizi müdafaaya hazırız) demiştir. Bu sözler Amerikanın taarruzu değil, müdafaayı düşündüğünü gösterir.

Berlin paktının siyasî durumda ve harp vaziyetlerinde yeni bir değişiklik göstermemekle beraber mihver devletlerinin askerî vaziyetlerinde mühim bir tesir yaptığı şüphesizdir. Evvelce mihver devletleri arasında bir anlaşma ve işbirliği vardı. Fakat bugünkü askerî ittifak şeklinde ve kuvvetinde bir vaziyet yoktu. Almanya 1939 da harbe girdiği zaman müttefiki İtalya harbe girmemişti. Japonya senelerdenberi Uzakşarkta harbettiği halde, o harple, Avrupadaki harp arasında bir münasebet ve rabıta yoktu. Almanya harbe girdikten sonra dahi, Japonya, İngiltereyle münasebetlerine eski şekilde devam etmişti. Bunun için mihver devletlerinin askerî vaziyetleri ve ittifak bağları kuvvetli görünmüyordu. Şimdi Berlin paktile, bu iş değişmiştir. Birine vaki olacak tecavüz, diğerlerini karşısında bulacaktır.

Berlin paktile, mihver devletlerinin herbirine ayrı ayrı nüfuz ve hayat sahaları tesbit edilmiştir. Japonya, Asyanın cenup kısımlarında ve Uzakşark sularında, meselâ Hindiçini, Felemenk ve İngiliz müstemlekeleri, İngiliz dominyonları, Amerikanın Filipin adaları gibi yerlerde tam serbestlik kazanmıştır. Çinin şimal hudutlarında statükonun muhafazası, Japonyanın Rusya ile ihtilâfa düşmesi ihtimalini ortadan kaldırmış ve onunla bir ademi tecavüz paktı akdi imkânını temin etmiştir. Avrupada ve Afrikada da, Almanya ve İtalya kendi emellerini tahakkuk ettirmek için serbest kalmışlardır. Bu hususta uyuşulduktan sonra askerî ittifak yapılmıştır.

Rusya bu işlerden daha evvel haberdar edilmiş ve şu halde muvafakati alınmış olduğundan, Moskova gazetelerinin yarı resmî neşriyatı da Rusyanın mihver devletlerile işbirliğine ve şimdiye kadar takip ettiği bitaraflık siyasetine devam edeceğini gösterdiklerinden Rusyanın, İngiltere ve Amerika tarafına geçmesi ümitleri boşa çıkmıştır.

İşte mihver devletleri şarkta ve garpte siyaset ve harp vaziyetlerini bu suretle takviye ettikten sonra Brenner görüşmesile yeni yapacakları işleri tanzim hususunu tetkik etmişlerdir. Bu tetkik mevzuları hakkında İngilizlerin tahmini şudur: 1 — İngilterenin istilâsı; 2 — Cebelüttarık üzerinden şimalî Afrikaya doğru bir hareket; 3 — Almanların yardımile Mısıra karşı büyük mikyasta taarruz; 4 — Rusların itirazını bertaraf ederek Balkanlarda bir hareket... Bu dört tahminden üçü ötedenberi bilinen şeylerdir. Dördüncü tahmin mühimdir ve mümkündür. Fakat bunlardan daha mühim şu ihtimaldir: Rusyaya yeniden bazı tavizlerde bulunarak onun İngiltere aleyhinde harbe girmek üzere Berlin paktına ithali ve ona harp sahası ve hedefi tayini hususunun tetkik olunmasıdır. Japonya karşısında Amerika tevkif olunduktan sonra, Rusyaya faal bir rol kabul ettirmek harp vaziyetinde mühim bir hâdise olur.

Eski Ordu Kumandanlarından

Emekli General

Ali İhsan Sâbis

Günün yazısı

Umrandan evvel irfan lâzım!

(Başmakaleden devam)

vaffak olursa, ismine, maarif tarihimizde pek büyük ve hayırla yâdedilecek bir pâye temin etmiş bulunur.

Üniversiteye vesair yüksek mekteplere devam eden gençlerimiz için bir talebe yurdu tesis edebilirsek, senelerdenberi bir türlü halledilememiş olan yüksek tahsil meselesini nihayet esaslı surette halletmek yoluna gireceğimizden kat'iyen emin olabiliriz.

Her sene gençlerimizin imtihanlarda muvaffak olamadıklarından, bilhassa yüksek tahsil mensuplarının bazan yüzde altmış, yetmiş derecesinde sınıfta kaldıklarından şikâyet edip duruyoruz. Bu gençleri, bu kadar çok mikyasta muvaffakıyetsizliğe sevkeden sebeplerin başında hiç şüphesiz, bugün berbat bir hale gelmiş olan hayat şeraiti ile içtimaî şerait vardır. Fakat bu şartların berbatlığını kısmen telâfi etmek imkânı elimizde olduğu halde biz bunu hiçbir vakit yapmayı düşünmüyor ve düşünemiyoruz, sonra da yalnız gençliği tembellik, âvârelik, eğlenceye, zevke düşkünlükle itham ediyoruz.

Halbuki İstanbulda kışın, içi kaloriferli, mükemmel kütüphaneli, ucuz lokantalı, ayrı ayrı odalı büyük bir talebe yurdu tesis etmiş olsak, birçoğu bekâr olan ve ihtiyaç içinde bulunan bu gençlere toplu yaşamak, çalışmak, âvârelikten kurtulmak ve irfanın zevkini almak için âdeta yeryüzünde cennet addedilebilecek bir mekân vücude getirmiş bulunurduk.

Hasan Âli Yücel, kendisi de İstanbulda yetişmiş olduğu cihetle tahsil çağında bulunan genç arkadaşlarının ihtiyaçlarını, yoksuzluklarını, mahrumiyetlerini çok iyi takdir edebilecek bir Maarif Vekilidir. Zaten daha şimdiden bir talebe yurdu tesisine teşebbüsü de, bu ihtiyaçları hakkile takdir ettiğinin bir delili değil midir?

Muhterem Vekilden, çok iyi düşündüğü bu işin üzerine çok düşmesini, Maarif bütçesinden icap ederse bu hayırlı iş için mühim tahsisat ayırmasını rica ederiz. Hattâ İstanbulun müteşebbis, faal Valisi Lütfi Kırdar'dan da bu hususta Maarif Vekiline yardım etmesini bekleriz.

İstanbul, şüphesiz umrana, hem de pek çok umrana muhtaçtır. Fakat bütün memleketin irfan merkezi olan bu muazzam şehir, umran müesseselerinden evvel, irfan müesseselerile yükselebilir. Çünkü umrandan hiçbir vakit irfan çıkmaz. Umran da, servet ve sâman da, iktısadî yükselme de hep irfan sayesinde elde edilir. İrfansız umran, temelsiz binadan hiç farklı değildir. Temelinin hamuru ve mayası gençliğin irfan ve iz'anı ile yuğurulmuş bir umrandır, ki memleketi hakikî yüksekliğe, hakikî satvet ve kudrete isal edebilir. Ne mutlu o Hasan Âli Yücel'e, o Lûtfi Kırdar'a, ki talih ellerine, memlekete bu kadar hayırlı ve azametli hizmetler etmek fırsatını vermiş bulunuyor. Bu talih, feleğin her kula, her vakit nasip ettiği nimetlerden değildir. Maarif Vekilimiz ile İstanbul Valimize, bu bulunmaz fırsattan bir an evvel istifade bahtiyarlığına nail olmalarını samimiyetle temenni ederiz.

Ebüzziya Zade

VELİD

Alman zayiatı ağır

(*Birinci sahifeden devam*)

lere yangın ve infilâk bombaları atmışlardır. Müteaddit ölü ve yaralı vardır. Bazı evler tahliye edilmiştir.

Alman hava kuvvetleri de Londraya hücum etmiş, bu hücum, mukabele bilmisillerin en şiddetlisi olmuştur.

İngiliz tebliği

Londra, 8 (A.A.) — İngiliz tebliğine göre, gece Londa üzerine geniş hücumlar yapılmıştır. Birçok bombalar atılmıştır. İngilterenin muhtelif yerlerine yapılan bombardımanlar bazı hasara sebebiyet vermiştir. Nüfusca zayiat azdır.

Bir İngiliz gemisi batırıldı

Madrit, 8 (A.A.) — Altı yüz ton hacmindeki bir İngiliz ticaret vapuru, İspanya suları haricinde torpillenmiştir. Batan vapurun 30 mürettebatından 28 i kurtarılmıştır.

Tekâlifi harbiye

Londra, 8 (A.A.) —Gemi sahiplerine kabotaj ve yakın seyrüsefer yapmakta olan vapurların millî menfaat namına tekâlifi harbiye suretile alınmalarına karar verildiği bildirilmiştir.

Tayyare satın alınması için iane miktarı 6,906,826 sterline baliğ olmuştur. Müstemlekelerden gelen iane 4 milyonu geçmektedir.

Yeni nizam

Londra, 8 (A.A.) — İstihbarat Nazırı, dünyaya yeni nizam verecek memleketin hakikatte Büyük Britanya olduğunu, dominyonlarda tahakkuk ettirilmiş olan yeni nizamın bütün memleket ve ırkların emellerini tahakkuk ettirecek mahiyette bulunduğunu, Hindistanın yakında dominyonlar teşekkülü içinde müsavi taraf olarak yer alacağını söylemiştir.

Afrika harbi

İtalyada bir mahal, 8 (A.A.) — İtalyan tebliğine göre, şarkî Afrikada, devriye kuvvetleri arasında İtalya lehine neticelenen bir çarpışma olmuştur. Garbî Akdenizde bir İtalyan vapuru torpil-

TEŞEKKÜR

Sevgili aile reisimiz eski Seyrisefain Umum Müdürü ve Bahriye emekli albayı Muzaffer Adilin cenaze merasimine iştirak eden muhterem akraba ve dostlarımıza teşekkürlerimizi arzederiz.

Merhumun kardeşi: Emekli General Salâhattin Adil, merhumun eşi ve çocukları.

MEVLÛD

Nemlizade merhum Hamdi efendinin refikası merhume Nuriye Hanımın ruhuna ithaf edilmek üzere önümüzdeki cuma günü öğle namazından sonra saat 13 de Sultanahmet camii şerifinde mevlûdü nebevî kıraat ettirileceğinden arzu buyuran zevatın teşrifleri rica olunur.

Nemlizade ailesi

LÂLE Şaheserler dizisini çözüyor

Fransanın

RAIMU — JACQUELİNE DELUBAC — YVETTE LEBON

gibi 3 büyük yıldıziyle yaratılan ilk süper filmi

Hakikatı Arayan Adam

Derin bir aşkla hayata mı bağlandınız? Öldürücü bir kıskançlıkla çılgına mı döndünüz? Büyük bir hiyanetle ömrünüz mü sarsıldı?

Bu suallerin cevabını yarın akşam

LÂLE de bulacaksınız

Yalnız İstanbulu değil, bütün Türkiyeyi bir kahkaha kasırgası kaplıyacak, bütün cihanın en şen, en komik ve en gülünç filmi

ZORLA TAYYARECİ

Fransızca sözlü

Orijinal nüshası

BU AKŞAM

MELEK sinemasında

Türkçe sözlü NÜSHASI YARIN AKŞAM

İPEK SİNEMASINDA

Bu akşam için numaralı biletler erkenden satılmaktadır. Tel. 40868

İÇTİMAÎ MESELELER

Yarına bakış

Geçen makalede muharrir, yarını mesud görmenin yollarını araştırmıştı. Bu makalede de o yolların neden ibaret olacağını bildiriyor.

***Yazan:* M. Süleyman Çelebi**

Geçen günkü makalemizde yarını mesut etmek ülküsünün tahakkuku için çalışan müesseseleri, sıhhat, tasarruf, kültür, lisan, terbiye ve disiplin bakımından tetkikimize devam edelim:

SIHHAT

1 —Sıhhatin birinci derecede ehemmiyeti haiz olduğunu söylemiye lüzum var mıdır? Zaten can boğazdan gelir darbımeselini bilmiyen yoktur. Ailelerden başka okullarda yardım teşekküllerinin, Çocuk Esirgeme Kurumlarının çocuklarımızı beslemekte ve sıhhî ihtiyaçlarını bir dereceye kadar temin etmekte olduklarını biliyoruz. Elbirliğile bir çok yardımlar yapılmaktadır. Hepimizde bu çalışan yavrulara şefkat hisleri yardım için çarpıyor. Fakat bunların kadarının pek az olduğunu ve istedikleri kadar rahmü şefkat kollarının kendilerine uzanmadığını söyliyen Çocuk Esirgeme Kurumu idarecilerinden muhterem Doktor, bu husustaki ıztıraplarını ve üzüntülerini gizliyememişti. Zaten bu Kurumlar, on, on beş kuruş gibi pek az bir meblâğ istiyorlar değil mi?! Bundan maada bir çok sıhhat müesseseleri teşkilâtlarını günden güne genişletmekte ve yardım etmektedirler. Ve bilhassa Akıl Hıfzıssıhhası Cemiyetinin bu seneki kongresinde çocukların sıhhati için okul doktorunun yalnız okul çocuklarile meşgul olması temenni edilmiştir. Bu meselenin Vekâletçe halledileceğini de memnuniyetle öğrendim.

Sıhhat noktai nazarından ruhî ve binnetice bedenî faaliyet ve inkişafın normal bir seyir takip edebilmesine mâni olan sinema ve açık romanların tesiri pek mühimdir. Memleketimizin bir çok köşelerinde sinema ve kütüphanelerinden ve okullarından topladığım istatistiklere nazaran çocuklarımızın üzerinde pek mühim roller oynadığını esefle gördüm. Çikolatalardan çıkan artist resimlerinin erkek çocukları kumara alıştırdığını bir müdür arkadaş söylemiştir. Bunun için ortaokulların son sınıflarına kadar açık sinemalara gitmek ve açık roman okumak, çocuğun, çocukluktan gençliğe geçiş devresi olması dolayısile bedenî ve aklî inkişaflarına mâni olmaktadır. Bu meselede şüphesiz evvelâ ailenin rolü önde gelir. Bundan sonra da okullar. Fakat her şeyden önce kat'î bir şekilde hareket etmek lâzımdır. Sinemaların bir kısmı yalnız çocuk filmleri göstermeli ve çocukların görgü ve bediî zevklerini yükseltmiye çalışmalıdır. Bu sinemalar çocuk sinemaları olmalıdır ve diğer sinemalara çocuklar katiyen alınmamalıdır.

Sıhhat bakımından işlemiye değer bir saha da spor sahasıdır. Bilhassa çocuklarımızın tam bir sıhhat içinde normal olarak bedenî ve aklî inkişaflarını temin eden en mühim vasıtalardan biridir. Memleketimizde spor işlerine fevkalâde ehemmiyet verilmiştir. 3530 numaralı kanunla her beş yüz kişilik bir teşekkülde bir spor teşkilâtının yapılması mecburî olmuştur. Bir de gençlik teşkilâtı yapılmaktadır. Millî Müdafaa Vekâleti, Maarif Vekâleti, Adliye Vekâletine bağlı olmıyan müesseselerde yaş tayın edilmiş ve haftada dört saat idman mecburî olmuştur.

Gayesi, sıhhatli, normal, askerî kabiliyeti haiz çocuk yetiştirmektir. Okullarda spor, vücudü yorarak tabiî enerjiyi, dimağî yorgunlukları gideren, bedenî ve aklî sıhhat ve tekâmülü temin eden bir vasıta olarak düşünülmektedir. Ayni hedef üzerine ilkokullardan üniversiteye kadar çıkan spor teşkilâtının yapılan dimağî enerjiye göre arttırılması da bir muvazene temin edeceğinde şüphe yoktur. İşte bu, sıhhat ve aklî muvazeneyi temin edecektir. Kız ve erkek çocuklara estetik bakımdan bir zarafet ve hareket verecektir. Normal genç yetiştirecektir. Bedenî ve aklî nemalarını tabiî bir şekilde yürütecektir.

TASARRUF

2 — Bunun da aile ocağında başladığını görüyoruz. Tasarrufu fedakârlık derecesine çıkarmak lâzımdır. Çocuklarda her gördüğü şeyi almak fikrini kaldırmalıdır. Ancak sıhhatine ve içtimaî seviyesine uygun, zarif ve sade giyinmesini öğrenmelidir. Her modayı takip etmek doğru değildir. Çıkan modayı kendine yakışır bir şekilde yapmak lâzımdır. Zaten her modanın esası üç beş sene devam eder. Bizde moda, aile bütçesini esaslı bir şekilde sarsacak kadar korkunç bir şekil almıştır. Ticaret Odasından yaptığım tetkike nazaran 1938 senesinde yünlü, ipekli ve pamuklu kumaşlar için 22 milyondan fazla liranın Avrupaya aktığını esefle görüyoruz. Bunun için daima mümkün olduğu kadar yerli malı giymeliyiz. Kendi mallarımız kifayet edecek dereceye geldiği zaman da hiç almamalıyız. Çünkü, bugün iktısaden yükselmiş memleketler de evvelce bir himaye sistemi takip etmişlerdir. Memleketimizde bilhassa pamuklu bezler en fazladır ve hemen çok yakın bir zamanda memleketimizin ihtiyaçlarına tekabül edecektir. Evvelce iktısadî buhrana sebep olan pamuk satımı meselesi kalkmış ve şimdi 250 bin balyanın 150 bini iplik ve kumaş haline getirilmektedir. Bunlar Avrupa malipliği çıkaran Merinos fabrikası da yeni teşekkül etmesine rağmen süratle ilerilemektedir. İpeklilerimiz de her gün Avrupanınkilere yaklaşmaktadır. Bize lâyık olanı da kendi çıkarabildiğimiz mallarımız olduğunu unutmamak lâzımdır.

KÜLTÜR ve LİSAN

3 — Kültür ve lisan meselesinde de yine ailenin rolü pek mühimdir. Evvelâ her aile çocuğuna en yüksek tahsili vermek ister. Fakat bunda çocuğun istidadına, kabiliyetine göre yetiştirmeyi düşünmek lâzımdır. Olduğundan fazlasını ve başkasını düşünmek çocuğuna fenalık etmektir. Çocuğun istidadını aileden sonra okul, yani öğretmeni anlamıya çalışmalıdır. Aksi takdirde cemiyette sefil ve serserilerin, yani bedbahtların adedini arttırmış oluruz. İstidadına göre işlenmiyen insanların ekserisi hiçbir meslek sahibi olamamaktadır. Bunun için de sınıf adedinin azaltılması istenilmektedir ve bilhassa memleketimizde her gün yeni sanat okulları açılmaktadır. Her istidadın muhitini bulmasına çalışılmaktadır. Memleketimizi sanat, ticaret ve ziraat zenginleştirecektir. Osmanlı saltanatının bu, en mühim hatalarından biridir. Bunun için çocuklarımızı fıtrî istidatlarına göre terzi, mimar, doktor gibi bir işin ehli yapmıya çalışmalıyız. Bunun için kültürde ilerlemek ve Avrupaya muvazi gidebilmek için de garp lisanlarından hiç olmazsa birisinin tam olarak bilinmesi lâzımdır. Maarif Vekâleti, her şeyde birlik güden siyasetile yazıda yaptığı birlik gibi lisanın ehemmiyetini takdirde gecikmemiş ve üniversitede lisan kursları açmıştır. Randımanın arttırılması için, lisanın ortaokul bittikten sonra, iki senelik lisan ihzarî sınıflarında yalnız türkçe ve yabancı dili ile riyaziye derslerinin okutulmasile yüksek tahsil yapabilecek istidatlara hiç olmazsa bir lisan bızı vermek suretile yetiştirmek. Çünkü, çocuk ortaokulu bitirinciye kadar yalnız kendi lisanını kuvvetli olarak kavrıyacak ve bir yabancı lisanının kaidelerini daha kolaylıkla öğrenebilecektir. Diğer taraftan bu yaşlar çocuğun gençliğe girdiği ve ruhî, bedenî nemasının bir dereceye kadar muvazene bulduğu bir devirdir. Ayni zamanda lisana ne kadar küçük yaşta başlanırsa o kadar kolay öğrenilir.

TERBİYE ve DİSİPLİN

4 — Bu da aile ocağında siz, lütfen ve teşekkür ederim gibi itiyatlarla başlar. İlk, orta ve liselerde çocuklara içtimai kıymetlere hürmet ve itaati öğretmek için ahlâk derslerinin okutulacağını duymuştuk. Bunun hakikat olmasını pek çok temenni ediyoruz. Çünkü şimdi argo lisanı samimiyet ifade ediyor kasdile pek taammüm etmiş ve bir lâübalilik ve hürmetsizlik yolu açmıştır. Maarif Vekâleti, disiplini temin için yeni talimatnameler çıkarmış ve her zaman toplantılar yaparak çareler aramıştır. Bir kaç ay evvel Cümhuriyet gazetesinde «Ruhî Hastalıklar» başlığı altında bir doktor tarafından yazılan yazıda yine bu içtimaî mesele mevzuubahsedilerek, gençlerimizden samimî hürmet ve itimat isteniyordu.

Pek muhterem bir profesöre genç kızları içtimaî sahada himaye edecek bir cemiyetin teşekkülünün ne kadar mühim olduğunu izaha çalışırken hemen profesör bu teşekkülün de reisi ben olurum diye atılmıştı. Görülüyor ki içtimaî hastalıklarımız, hepimiz tarafından duyulmuş ve bilinmiş bir haldedir. Çocuklarımızın itikadı bütün ve heyecanlı, yapacağını bilir ve asrın saadet ve felâketlerine intıbak edebilecek bir şekilde hazırlanmasını temin edersek saadeti bulmuş oluruz. Yani Sokratın dediği gibi yeni nesli kendisini öğrenip kendisini idare etmesini, maddî ve manevî kuvvetini kullanmasını bilir bir hale getirebilmek, yarını mesut etmektir. İşte bu saydığımız haricî, içtimaî âmillerin, sebeplerin tesirile sıhhatli, nizamlı, itikatlı, itimatlı, hürmetkâr ve kültürel mesut yeni bir içtimaî heyetin teşekkülünü görmekle biz de vazifemizi yapmış olacağız.

A) Bugünkü medeniyete erişen Avrupanın ve erişmek istiyen Türkiyenin tarihî ve içtimaî bünyelerini karşılaştırmıştık.

B) Yarını mesut etmek için uğraşan müesseseleri de görmüştük.

1 — Sıhhat: Bunda gayemiz, yeni nesli normal mukavemetli ve sıhhatli yetiştirmektir.

2 — Tasarruf: Bunda gayemiz, fedakârlık derecesindedir. Çocukları tasarrufa, sadeliğe alıştırmak.

3 — Kültür ve lisan. Bunda gayemiz, çocuklarımızı istidada göre yetiştirmektir.

4 — Terbiye ve disiplin: Çocuklarımızı büyüklere hürmetli, küçüklere ve âcizlere şefkatli ve disiplinli yetiştirmek.

Fakat esas fikrim şu noktada toplanıyor: Yarını mesut görmek için Türk'ün harsını yâhi medeniyetini, an'anesini, edebiyatını, tarihini, içtimaiyatını, güzel sanatlerini ve musikisini ilh.. tetkik edilmiş ve edilmemişleri... encümenlerce tetkik ettirerek, hulâsa halinde (Özüm) adı altındaki kitabı yazdırmak ve okutmakla kendimizi bilmiş, duymuş ve silâhlandırmış olacağımız kanaa-

Cümhurreisimizle kral Boris arasında

Ankara, 8 (A.A.) — Bulgar kralının tahta cülûsunun yıldönümü münasebetile Reisicümhurumuzla Bulgar kralı arasında tebrik ve teşekkür telgrafları teati edilmiştir.

Churchil tehdit ediyor

(1 inci sahifeden devam)

ğustostaki zayiattan sonra, hava muharebelerinden geri alınmışlardır. Biz, büyük tesir sahalı ağır bombardımanları karşılamak mecburiyetinde kaldık.

Almanlar, bu tayyarelerinden de büyük zayiat vererek hücumlarını yavaşlattılar.

Nikbin mahiyette şeyler söylemekten daima çekinirim. Hâdiselerle teeyyüt etmiyen yatıştırıcı beyanatı tasvip etmem. Harp, nihayet nâhoş sürprizlerle dolu bir şeydir.

Almanların sarfettikleri gayret, kudretlerinin çok büyük bir kısmını yutmaktadır.

İtimadımız, her zamandan daha büyüktür.

Almanlar 23 Eylûlde söylediklerine göre, harbin bidayetindenberi İngiltere üzerine 22.000 ton infilâk maddesi atmışlardır.

26 Eylûlde yalnız Londra üzerine 251 ton atmışlardır. Mevzuubahs gecede 180 kişi ölmüştür. Yâni bir insanın dörtte üçünü öldürmek için bir ton bomba atılmıştır.

Harbe girdiğimiz zaman her gece 3,000 ölü ve 12,000 yaralı vereceğimizi tahmin etmiş ve 250,000 yaralıya bakacak tedbirler almıştık. Halbuki harbin bidayetindenberi 8,500 ölü, 13.000 yaralı kaydedilmiştir.

Düşmanlarımızın bu temposu ile Londranın binalarının yarısını yıkmak için 10 yıl lâzımdır. Ve bu temponun ağırlaşacağı da âşikârdır.

Bu sene geçmeden, Hitlerin ve nazi rejiminin başına çok şeyler gelecek, Mussolini de, Fransızları arkadan hançerlerken, artık hiçbir tehlikeye maruz olmadığını zannettiği zaman, rüyasında bile görmediği hâdiseleri karşılamak mecburiyetinde kalacaktır.

Bombardıman tayyarelerimizin adedi düşmanınkinden az olmakla beraber, bizim, Almanların harbe devam kabiliyetlerine verdiğimiz zarar, onların bize verdiklerinden büyüktür.

1940 harbi üzerine çevrilen büyük casusluk filmi...

Tahtelbahirlere karşı donanma

Şimal denizi alevler içinde...

Sahillerin ablukası... Güzellikleri sayesinde casus kadınlar...

Kahraman zabitler...

Deniz muharebeleri...

Kruvazörlere karşı tayyareler..

Bütün bunları:

Bu pazar matinelerden itibaren

Taksim

Sinemasında

Modern harbin ilk süper filmi olan

Şimal Denizinde Casuslar

Türkçe sözlü

Şaheserinde göreceksiniz.

Baş Rollerde:

CONRAD VEIDT — VALERIE HUBSON

Şehzadebaşı : Tel: 21359

FERAH

Bugün matinelerden itibaren

1-HABİL-KABİL

CLARK GABLE-MARİON DAVİS

Emsalsiz revülü Süper film

2 - BAY TEKİN

(YILDIZLAR DİYARINDA)

Buster Grabe'in büyük maceralar romanı

3 - Yakınşark

(HARP HAVADİSLERİ)

Her hafta İstanbul tarafında

Türkçe gösterme hakkı münhasıran

Esnaf bankası işi ne hale girdi

(Birinci sahifeden devam)

Bankadan mühim alacağı olan Belediye dahi hiçbir yardımda bulunmak istememekte ve alacaklarını gözden çıkarmış görünmektedir.

Diğer alacaklılardan hiçbiri de artık tasfiye heyetile temasa lüzum görmemektedirler. Yalnız bir iki kişi bundan müstesnadır.

Bankaya yatırdıkları ufak servetlerinin belki bu kâğıt mezarlığında bir gün yeniden dünyaya geleceğini uman bu zavallılar arada sırada eski hanın köhne odasına uğramaktadırlar.

Bugün bankanın 440 bin küsur lira alacağı vardır. Buna mukabil borcu 320 bin lira kadardır. Alacak tamamen tahsil edilirse, borçları verdikten sonra bankaya 120 bin lira kadar da bir para kalacak demektir. Bu suretle ilk sermayesi 100 bin lira olan banka, 20 bin lira da kâr temin etmiş olacaktır.

Esasen bu sebeple, yâni alacağının borcundan fazla olması yüzünden bankanın iflâsına karar verilememiştir. Fakat bugün de tasfiye kabil olamamaktadır. Bankanın tasfiyesine karar verildiği 935 senesi şubatından bugüne kadar tasfiye heyeti tarafından ancak 3800 lira kadar bir para toplanabilmiştir. Fakat bunun da 2200 küsur lirası bankanın satılan demirbaş eşyasının parasıdır. Bu para da tasfiye heyetinin masraflarına ayrılmıştır.

Bugün bankada alacaklıları için açılmış 283 dava dosyası vardır.

Belediye ile tasfiye heyeti arasında ihtilâf

Diğer taraftan, son günlerde Belediye ile tasfiye heyeti arasında bir ihtilâf çıkmıştır.

Belediye, memurlarının vaktile bankadan aldıkları 83 küsur bin lira kadar bir parayı Belediye, memurların maaşlarından tahsil etmiş, fakat tasfiye heyetine vereceği yerde, kendisinin bankadan olan alacağına mahsup etmiştir. Alâkadarlar, bankadan, Belediyeden başka birçok alacaklılar daha olduğunu ve memurlardan tahsil edilen 83 bin küsur liranın neticeye kadar muhafaza altında tutularak alacaklılar arasında kanunun icap ettireceği şekilde taksim edilmesini istemektedirler. Belediye; memurların bu paralarının kendisine temlik edilmiş olduğunu iddia etmektedir.

Bugünkü Mısır

(Baştarafı 2 nci sahifemizde)

— Darılmayınız amma, demiştim, ben, bu kanaatinize iştirak edemiyenler arasındayım...

— Neden?

— Çünkü, Mısırlı kuvvetliyi, zengini, ve bahusus cömerdi sever. Siz ise, sade geçmiş günlerin silik hatıralarından medet umuyorsunuz.

— Ya Mısırır her tarafında üremiş olan mekteplerimiz...

— Geçenlerde buraya gelmiş olan Maarif Vekiliniz Jan Zeye de söylemiştim; propaganda davasında papas mekteplerinin iflâs ettiğini kabul etmek lâzımdır artık...

Herriot uzun uzun düşünmüş, sönen piposunu masanın üzerine bırakarak, kendi kendine söyler gibi şöyle demişti:

— Evet, bilhassa İtalyanın her türlü vesaite bürünerek şahlanmış olan propagandası karşısında üç beş ihtiyar papasla cephe almak belki yanlış bir harekettir... O halde Mısıra veda mı ediyoruz?

Susan bedbaht adam, o gün, Fransayı temsil ederek böyle konuşurken, pek yakında daha birçok başka şeylere veda etmek mecburiyetinde kalacağını düşünemezdi bile...

KANDEMİR

Rumen orduları

Alman idaresi altında

(Birinci sahifeden devam)

hafazaya değil, yeniden tanzim edilecek olan Rumen ordusunun talim ve terbiyesine memur olacağını bildirmiştir. Bükreşte resmen tasrih edildiğine göre, Rumanyaya talim kıtaları gönderilmesi, Viyana hakem anlaşması esasında Almanya tarafından Rumanyaya verilen garantinin normal bir neticesidir. Öğrenildiğine göre, mühim bir Alman askeri recülünün son zamanlarda Bükreşe yaptığı bir ziyaret neticesinde, Rumen başkumandanlığı, Rumen ordusunun Alman idaresi altında yeniden tanzim olunmasını kabul etmiştir.

Bu sabahki İngiliz gazeteleri, ayni zamanda, Rumen Propaganda Nezaretinin tebliğini de neşretmektedir.

Rumen tebliği

Bükreş, 8 (A.A.) — Stefani ajansından: Rumanya hükümeti, dün akşam aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

Ecnebi gazeteler tarafından ortaya atılan bir takım esassız şayialar münasebetile Rumanya ordusunun pek tabii olduğu veçhile, mihver devletleri ordularile arkadaşça ve hakikî bir mesai birliği yapmak arzusunda bulunduğunu tasrih etmektedir.

Bu gayenin takibi hususunda bilhassa Almanyadan bir çok şeyler ümit edilmektedir. Teknik teçhizatın mükemmeliyetini temin işine devam edilmek pek tabidir. Bu işin tahakkukunu temin için Rumen ordusu Alman sanayiinin fiilî yardımından istifade edecektir.

Bu mesele ile alâkadar olan diğer bütün şayialar asılsız ve esassızdır.

Rumanyanın istiklâli

Londra, 8 (A.A.) — Times yazıyor: Halihazırda Rumanyanın istiklâli bilkuvve ortadan kalkmıştır. Bu küsuf hâlen haşin nazi tazyikının mengenesi içinde bulunan diğer memleketler hakkında olduğu gibi muvakkattir. Fakat yekdiğerini takiben iktidar mevkiine gelen Rumen kabinelerinin takip etmiş oldukları siyasetin, bu felâketin vukuunda geniş mikyasta âmil olmamış olduğunu iddia etmek beyhude olur. Ayni zamanda Rumanyanın hücum karşısında cesaretleri kırılmamış olan diğer milletler hakkında gösterilmiş olan sempatinin bu sukuu esnasında kendisine karşı da gösterileceğini söylemek boştur. Bu son hâdise Brenner görüşmelerinden sonra, takarrübü bize ihsas edilmiş olan «söz değil, fiiliyat» ın ihtimal birincisidir.

Eğer iş bu merkezdeyse biz bunun Büyük Britanyaya karşı nazilerin yapmakta oldukları mücadeleye ne hakikaten tedhiş edici, ne de hakikaten mânidar bir yardım teşkil edeceğine kani bulunmuyoruz.

Rumanyada İtalyanca tedrisat mecburî

Bükreş, 8 (A.A.) — Stefani ajansından: Milli Terbiye Nezareti, İtalyan lisanının bütün Rumen ticaret mekteplerinde tahsilinin mecburî olmasına karar vermiştir.

Sabık Başvekil serbest bırakıldı

Bükreş, 8 (A.A.) — Yakınlarda tevkif edilmiş olan sabık Başvekil Tataresko, dün serbest bırakılmıştır.

Rumanyadaki İngilizler

Bükreş, 8 (A.A.) — Reuter: Hariciye Nezareti, Londrada intişar eden Daily Express gazetesinin muhabiri Bayan Hollingsworth'un dün müddeti hitam bulan ikamet tezkeresini üç hafta müddetle temdit etmiştir. Bayan Hollingsworth Rumanyayı terketmek emrini almıştı.

ASKERLİK

Eminönü Askerlik Şubesi Reisliğinden:

1 — Harita Yzb. M. Hulûsi Oğ. İbrahim Hilmi, 1306 İstanbul (326—199).
2 — Sv. Atgm. Feyzi Oğ. Hüseyin, 1318, Sinop (30517)
3 — 4. S. Ml. Me. Recep Oğ. Murat Köprülü, 1300 doğumlu (324—145)
4 — 7. S. Tüf. Halil Oğ. Ali 1303, İstanbul (312—27)
5 — Halil Sabit Oğ. Ali Kemal, 1319 İstanbul (32197)
6 — Ali Alfas Oğ. Mehmet Nuri, 1301, İstanbul (321—524)
7 — Marangoz Dmk. er Osman Oğ. Ahmet 1319/80

Hayatta en hakikî mürşit ilimdir

SPOR

Ecnebi atletler gittiler

Dün şehrimizden ayrılan atletler

11 inci Balkan oyunlarına iştirak eden Yunan ve Yugoslav atletleri, memleketlerine avdet etmek üzere dün gece İstanbuldan ayrılmışlardır. Bulgar federasyonu umumî kâtibi Vasilif de ayni trenle Sofyaya hareket etmiştir.

Bölgenin çayı

İstanbul bölgesi, 11 inci Balkan oyunlarında yüksek netice alan Türk atletlerine ve idarecilerine cumartesi günü bir çay verecektir.

Adnan geldi

İzmirde bulunan Galatasarayın sol müdafii Adnan, İstanbula gelmiş ve eski klübünde antrenmanlara başlamıştır. Adnanın bu hafta Beşiktaşa karşı takımında yer alması muhtemeldir.

***

★ *DAVET — Altıok Gençlerbirliğinden:* Başvekâlet Beden Terbiyesi İstanbul Bölgesi Direktörlüğünden aldığımız emir üzerine Akınspor klübü ile birleşme kararı hakkında 12/10/940 cumartesi akşamı saat 20 de fevkalâde kongre yapılacağından Birliğimize kayıtlı âzanın mezkûr gün ve saatte Birlik merkezine gelmeleri.

İşçi arıyanlar

★ *MEMUR* — Maliye Vekâleti merkez teşkilâtına. 13 üncü dereceye kadar maaş ve ücretli. İmtihan: 10/10/940 saat 14 de. 9/10/940 a kadar müracaat. Şart: Lise mezunu evrakı ve resimle müracaat.

★ *MEMUR*— Divanı Muhasebata 20 lira aslî maaş, kâtiplik. İmtihan 10/10/940. Şart: Orta mektep mezunu, askerlik yapmış veya tecil.

30 lira aslî maaş Mürakıp muavinliği, imtihan 15/10/940. Şart: Yüksek mektep mezunu veya 25 lira maaşta bir terfi müddeti bulunmuş olmak.

★ *MEMUR* — İnhisarlar idaresine. Orta tahsilli; yaşları 21 - 30, müracaat 10/10/940, müsabaka imtihanı 14/10/940, İstanbul ve Ankarada, İstanbul - Ankara Umum Müdürlüklerine müracaat.

★ *MEMUR* — Müsabaka ile. Maaş 15 lira. Şart: Ortamektep mezunu, daktilo bilecek. Memurin kanunu 4 üncü maddeye uygunluk. Hususi mektepler dairesi için Ankara. 10/10/940 a kadar müracaat.

★ *MÜHENDİS MUALLİM* — Eskişehir Hava okuluna muallimlik için 2 elektrik ve telsiz mühendisi aranmaktadır. 10/10/940 a kadar Millî Müdafaa Vekâleti Hava Müsteşarlığına müracaat.

★ *ÖĞRETMEN* — Eskişehir orta derece çırak mektebine, Türkçe, riyaziye, tabii bilgiler, tarih, coğrafya, yurd bilgisi, jimnastik öğretmenleri alınacaktır. Şart: Yüksek mektep mezunu, orta okul öğretmenliği ehliyeti olmak. Devlet Demiryolları Zat İşlerine müracaat.

★ *MUHASEBECİ* — Maden kazası Gulman işletmesine. İsteklilerin şerait ve ücret taleplerini Etibank Şark Kromları İşletmesi Maden adresine bildirmeleri.

★ *BANDO MUALLİMİ* — Ücret 75 lira. Bandırma Halkevi.

★ *HASTABAKICI, HADEME, KADIN AŞÇI* — Cağaloğlu Sıhhat Yurdu Müdürlüğü, Arnavutköy ve Boğaziçi Liseleri, Kumkapı Yüceülkü Lisesi.

★ *10 MAKİNİST* — İstanbul ve Ankarada stajdan sonra muhtelif yerlere tayin edilecek. Şart: Sanat Okulu mezunu. Memurin kanunu madde 4 evsafı, imtihan 10/10/940. İstanbul ve Ankara müdürlüklerinde 10/10/940 a kadar. Vilâyet P. T. T. müdürlüklerine istida ile müracaat.

★ *ELEKTRİK USTASI* — İmtihandan sonra ücret 52 - 75. 10/10/940 a kadar Millî Müdafaa Vekâleti daire müdürlüğüne müracaat.

★ *SU VE KALORİFER USTASI* — İmtihandan sonra ücret 84 - 126. 10/10/940 a kadar Millî Müdafaa Vekâleti Daire müdürlüğüne müracaat.

★ *MARANGOZ* — Kumkapı, Yüceülkü lisesine. Aylıkla.

RADYO

9 Birinciteşrin Çarşamba

8.00 Program ve memleket saat ayarı, 8.03 Müzik: Hafif Müzik (Pl.), 8.15 Ajans haberleri, 8.30 Müzik: Hafif programın devamı (Pl.), 8.50-9.00 Ev kadını - Bir mutfakta neler bulunmalıdır?

12.30 Program ve memleket saat ayarı, 12.33 Alaturka müzik, 12.50 Ajans haberleri, 13.05 Alaturka müzik, 13.20-14.00 Müzik: Radyo salon orkestrası (Violonist Necip Aşkın idaresinde).

18.00 Program ve memleket saat ayarı, 18.03 Müzik: Dans müziği (Pl.), 18.30 Konuşma (Dış politika hâdiseleri), 18.45 Çocuk saati, 19.15 Müzik: Çocuklar için, 19.30 Memleket saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45 Müzik: Radyo incesaz heyeti, 20.15 Radyo gazetesi, 20.45 Alaturka müzik, 21.10 Konuşma (İstatistik Umum Müdürlüğü tarafından), 21,25 Müzik: Fasıl Heyeti, 21.45 Müzik: Riyaseticümhur bandosu (Şef: İhsan Künçer), 22.30 Memleket saat ayarı, ajans haberleri; ziraat, esham - tahvilât, kambiyo - nukut borsası (Fiyat), 22.45 Müzik: Cazband (Pl.), 23.25-23.30 Yarınki program ve kapanış.

Zührevî ve cilt hastalıkları

Dr. Hayri Ömer

Öğleden sonra Beyoğlu Ağacamli karşısında Hasanbey Apt. No. 33
Telefon: 43586

BORSA

8-10-940 da muamele gören paralar

Londra	1	Sterlin	5,24
Nevyork	100	Dolar	132.20
Cenevr.	100	İsv. Fr.	29,6875
Atina	100	Drahmi	0,9975
Sofya	100	Leva	1,6225
Madrit	100	Peçeta	13,90
Budapeş.	100	Pengö	26,532,
Bükreş	100	Ley	0,625
Belgrad	100	Dinar	3,175
Yokoha.	100	Yen	31,1375
Stokhol.	100	İsveçkr.	31,005

ESHAM VE TAHVİLÂT

Türk Ticaret bankası nama		0,80
Sıvas - Erzurum	3	20,25
» »	5	20.23
» »	6	20.—
Umum tiyatro		32,75
Merkez Bankası peşin		108,—
Türk Borcu 1 peşin		18,90
1938 % 5 Hazine tahvili		50,50
Ergani		19,54

Borsa harici altın fiyatları

	Lira	Kr.
Reşadiye	21	80
Kalın Beşlibirlik	94	
Külçe altın gramı	2	64

GENÇ

Görünmek istiyenlere

50 yaşlarındaki kadınlar nasıl 35 yaşında görünebilir ?

Meşhur bir cilt mütehassısı tarafından keşif, sağlam ve genç bir cildin unsurlarına müşabih olarak genç hayvanların cilt hüceyrelerinden kemali itina ile istihsal ve «Biosel» tâbir edilen yeni ve kıymetli cevher, cildin unsuru olan pembe renkteki Tokalon kremi terkibinde mevcuttur. Her akşam kullanınız, uyuduğunuz her dakika esnasında cildiniz bu kıymetli cevheri massederek besler ve her sabah kalktığınızda cildinizin daha beyaz, daha taze olduğunu göreceksiniz. Gündüzleri de beyaz (yağsız) Tokalon kremini kullanınız. Bu basit tedavi ve itina sayesinde bütün kadınlar 10 - 15 yaş gençleşebilir ve şayanı hayret bir cilt ve tene malik olabilirler.

Şehir Tiyatrosu

Tepebaşı Dram kısmında

Bu akşam saat 20.30 da
OTELLO
Komedi kısmında
YALI UŞAĞI
Her tarafa otobüs vardır.

* *

Beyoğlu Halk sineması

Bugün saat 14 de 1 — Üç Ahbap Çavuşlar Harbe Gidiyor: Türkçe. 2 — Mahkûmlar Kalesi.

En üstün saattir.
İstanbul Eminönü Cad. No. 8

Bakırköy Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Müddei hazinenin müddeialeyh Bakırköy Kartaltepe caddesi Muhsinbey köşkünde tuzcu Kırzade Mehmet aleyhine açtığı 89 lira 4 kuruş ecrimisil davasının bakılan muhakemesinde müddeialeyh gösterilen adreste bulunamadığından ilânen tebligat icrasına karar verilerek duruşma 19/10/940 saat 11 e talik edilmiştir. H. U. M. K. maddei mahsusasına tevfikan tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (940-207)

Dr. Hafız Cemal

LOKMAN HEKİM

Dahiliye Mütehassısı

Divanyolu 104

Muayene saatleri: Pazar harlç her gün 2,5 Tel : 22398

Tasviri Efkâr

Nüshası (5) Kuruştur.

Abone Şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	yoktur.

İLK MEKTEP
Coğrafya
Öğretmenlerine

Maarif Vekâletince İlk mekteplerin 4 ve 5 ci sınıflarına kabul edilen Maraşlı Kazancıoğlu Abdülkadir Sadinin "YENİ İLK COĞRAFYA„ kitapları Millî Talim ve Terbiye Heyetinin son değişikliklerile "SEMİH LÜTFİ„ kitap evi tarafından haritalar ve resimler yeniden yapılarak emsalsiz bir nefasetle neşredilmiştir. 4 cü sınıf 21, 5 ci 30 kuruştur. Toptan alanlara büyük tenzilât yapılır.

HASAN LİMON

Çiçekleri
FUJER,
ŞİPR,
BEŞBAHAR
YASEMİN,
ORİGAN,
FRÜİVER,
ARPEJ,
KREPDÖŞİN,
LOSYON ve LÂVANTALARI

Şirketi Hayriyeden:

Ramazan gece seferlerine mahsus tarife 10-10-940 Perşembe akşamından itibaren tatbik olunacaktır. Tarifeler vapur ve iskelelere talik olunmuştur.

Hatay Seyyar Jandarma Alayı Levazım Müdürlüğünden:

1 — Hatay Seyyar Jandarma piyade alayınca cins ve miktarı aşağıda yazılı erzak kapalı zarf usulile mübayaa edilecektir.

2 — İhale 15 Birinciteşrin salı günü saat 16 da icra edilecektir.

3 — Buna ait şartname Ankarada Vilâyet J. K. İstanbulda Vilâyet J. Komutanlığında, Antakyada Levazım Müdürlüğünde görülebilir.

4 — Talip olanların ihaleden nihayet bir saat evveline kadar Ticaret Odasınca musaddak vesikalarile ve % 7,5 muvakkat teminat ve teklif mektuplarile birlikte Antakyada kışla binasında müteşekkil satınalma komisyonuna müracaatları.

Muvakkat teminat Lira Kr.	*Muhammen kıymet* Lira Kr.	*Miktarı* Kilo	*Mübayaa edilecek erzakın cinsi*
2289 38	30525	185000	Un

YENİ NEŞRİYAT

İktısadî yürüyüş

İktısadî Yürüyüş mecmuasının 20 nci sayısı mutadı veçhile zengin mündericatla çıkmıştır. Bu nüshada Muhittin Birgenin, Şükrü Bâbanın, Suphi Nurinin, Vedat Nedimin kıymetli makalelerinden başka memleketin iktısadî hayatını alâkadar eden diğer birçok yazılar vardır. Okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Dadaloğlu

ÇUKUROVA SAZ ŞAİRİ
19 UNCU ASIR

Adana gazetelerinde kıymetli yazılarını okuduğumuz gazeteci arkadaşımız Taha Toros, bu isim altında ufak bir etüd eseri neşretmiştir. Çukurova ve Torosların saz şairlerinden olan Dadaloğlu cenk destancılığile şöhret kazanmış bir şairimizdir. Bu tetkik okunmıya değer. Tavsiye ederiz.

Bakırköy Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Müddei hazinenin müddeialeyh Bakırköyde Sakızağacında Leon sokak 20 numarada mukim Ayşe ve Seyfettin aleyhlerine ecrimisil ve tesbit bedelinden 88 lira 1 kuruşun tahsili hakkında açılan davanın bakılan muhakemesinde müddeialeyhlerden Seyfettinin mahalli ikametgâhı meçhul olduğundan ilânen tebligat yapılmış ve duruşmaya gelmediği gibi itiraz da etmediğinden gıyabında duruşmanın devamına karar verilerek muhakeme 19/10/940 saat 10 a talik edilmiştir. Tarihi tebliğden itibaren beş gün içinde itiraz etmeniz ve mahkemeye gelmeniz, itiraz etmez ve mahkemeye de gelmezseniz davayı kabul etmiş addolunarak gıyabınızda hüküm verileceği H. U. M. K. 402, 405, 406 ncı maddelerine tevfikan muameleli gıyap kararı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (40—149)

Birinciteşrin Çarşamba

1359 H. Ramazan 7	9	1356 Rumî Eylül 26
Gün: 283		Hızır: 157

Vakitler	Ezanı S.	Ezanı D.	Vaazı S.	Vaazı D.
Güneş (Yarınki)	12	27	6	04
Öğle	06	22	12	17
İkindi	09	33	15	39
Akşam	12	00	17	09
Yatsı	01	30	19	28
İmsak (Yarınki)	10	50	04	

Sahibi: Z. T. EBÜZZİYA
Neşriyat Müdürü: C. BABAN

— Büyük casus romanı — *Tefrika No: 47*

***Nakleden:* CİM MİM**

Emri okudum. Zabit:

— Size hududa kadar otomobilde refakat edeceğim!

— Arkadaşlık ederiz.

— Ben koridorda bekliyeyim, siz hazırlanın...

Hemen eşyalarımı topladım. Zaten otele geldiğimdenberi vakit bulup eşyalarımı bavullarımdan bile çıkarmamıştım. Bir saat sonra hazırdım:

Beraberce aşağıya indik. Hiçbir kelime konuşmadan, kapının önüne çıktık. Otomobil hazır duruyordu. Şoför kapıyı açtı, eşyalarımı arabanın muhtelif yerlerine sıkıştırdı.

Himmler'den geliyordu. Fakat bütün bunlar birer İngiliz desisesi olabilirdi. Beni arabaya attıktan ve Fransız hududunu geçtikten sonra tevkif edebilirlerdi.

Otomobil hareket ettikten sonra:

— Herr Himmler'i göreyim, dedim. Fransada ikamet edeceğime göre, Fransız vatandaşı olarak yaşıyacağım. Oralarda bana nüfus cüzdanı ve Fransızlığımı tevsik edecek evrakı versinler.

Genç subay :

— Hepsi bende. Bütün evrak çantada. Ayrılırken takdim edeceğim, dedi.

Gidecek yol uzundu. Başımı arkaya dayadım ve kendimden geçtim.

Holandadan döndüğümdenberi, beni üzen o kadar hâdiselerle karşılaşmıştım ki... Eğlenceyi, flirti tamamile unutmuştum. Ancak annemin beni reddetmesi üzerine, kendimi artık tamamile casusluğa vermiye karar verdikten sonra biraz hafiflemiş ve rahat etmiştim. Onun için yanımdaki genç subaya biraz çapkın hislerle baktım.

O put gibi yanımda duruyor, yüzüme bile bakmıyordu. Biraz konuşmasını, her erkeğin bir kadına sokulmak için gösterdiği hareketleri

Berlinden çıktık. Sevdiğim şehirden gittikçe uzaklaşıyorduk. Böyle karanlıkta saatlerce yol katedecektik. Ben sükûtu ihlâl ettim:

— İsminizi bile öğrenemedim, dedim. O kadar telâşlıyız ki...

Genç zabit yüzüme bile bakmadı:

— Size kendimi tanıtmak hakkında hiçbir emir almadım, dedi.

Ooo... Oo... Bu zat fevkalâde celâlliydi.

Sustum, hiç cevap vermedim. Biraz fazla dürüşt konuşmuş olduğunu hissetmiş olacak ki, bir müddet sonra, bu sefer o lâfı açtı:

— Freulein Liza, dedi. Size muvaffakiyet temenni edeceğim... Ve ayni mesleğin içinde çalışan bir arkadaşınız olmak dolayısile size kıskanç gözlerle baktığımı saklamıyacağım...

Bu sefer ben sustum.

— .....

O, devam etti:

— Herkes Büroda sizden bahsediyor ve duyduğuma göre Himmler, su plânlarını çalış tarzımızı ve Holandada yaptıklarınızı fevkalâde bulmuş.

Ben yine susuyordum. O yine devam etti :

— Ektiğiniz komünist tohumları aldı yürüdü... Holandayı tah-